

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ
ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ**

ΑΓΟΥΡΙΔΗ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΚΑΝΑΒΟΣ ΝΙΚΟΣ

ΠΑΤΡΑ 30/03/2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.ΟΡΙΣΜΟΣ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ.....	6
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ.....	6
1.2 ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ.....	7
1.3 ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.....	8
1.4 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ.....	9
2.1 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΩΚΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	9
2.2 ΟΡΙΣΜΟΣ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	9
2.2.1 Αγροτουριστικός προορισμός:.....	10
2.2.2 Αγροτουριστικό προϊόν:.....	10
2.2.3 Αγροτουριστική επιχείρηση:.....	10
i. Αγροτουριστικά καταλύματα:.....	11
ii. Πρατήρια – Εκθετήρια αγροτουριστικών προϊόντων:.....	11
iii. Αγροτουριστικά κέντρα εστίασης και αναψυχής:.....	12
iv. Τουριστικά γραφεία:.....	12
v. Αγροκτήματα.....	12
vi. Επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών ανάδειξης της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς.....	13
2.3 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	13
2.3.1 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	13
2.4 ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	17
3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ.....	17
3.1.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	17
3.1.2 Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ.....	18
3.1.3 ΤΟ ΚΛΙΜΑ	18
3.2 ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ (ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ, ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ)	18
3.2.1 ΦΥΣΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	20
3.2.2 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ – ΥΔΡΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	20

3.2.3	ΤΟ ΚΛΙΜΑ.....	20
3.2.4	ΤΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ.....	21
3.2.4.1	ΟΙΚΟΤΟΠΟΙ.....	21
3.2.4.2	ΧΛΩΡΙΔΑ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ – ΚΥΡΙΑΡΧΑ ΕΙΔΗ.....	21
3.2.4.3	ΠΑΝΙΔΑ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ – ΚΥΡΙΑΡΧΑ ΕΙΔΗ.....	22
3.2.5	ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ.....	24
3.2.5.1	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	26
3.2.5.2	ΥΓΕΙΑ.....	27
3.3	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ .	27
3.3.1	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	27
3.3.2	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	28
3.3.3	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	28
3.3.3.1	Η ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.	28
3.3.3.2	ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ ΣΗΜΕΡΑ.....	31
3.3.3.3	Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	31
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	32
4.1	ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	32
4.1.1	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ.....	32
4.1.2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (Νομική υπόσταση, είδος της επιχείρησης, δομές).....	33
4.1.3	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	33
4.1.4	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ & ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΑΓΟΡΑΣ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ.....	34
4.1.5	S.W.O.T. ΑΝΑΛΥΣΗ.....	36
4.1.6	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	37
4.2	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	38
4.2.1	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	38
4.2.2	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	39
4.2.2.1	ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	39
4.2.2.2	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ.....	40
4.2.3	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ	40
4.2.3.1	Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΑΝΟΔΑΣΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΧΩΡΑΣ.....	40
	Α.ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	40
	Β. ΤΟ ΚΑΣΤΑΝΟΔΑΣΟΣ & Ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ.....	42
4.2.3.2	ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ.....	43
4.2.3.3	ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	44
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ.....	44
5.1	ΔΕΔΟΜΕΝΑ.....	45
5.1.1	ΕΠΕΝΔΥΣΗ.....	45

5.1.2	ΠΡΟΙΟΝΤΑ.....	46
5.1.3	ΠΑΓΙΑ ΕΞΟΔΑ.....	47
5.1.4	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ.....	47
5.1.5	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ 5ΕΤΙΑΣ.....	49
5.2	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ.....	50
5.2.1	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	50
5.2.2	ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ.....	51
5.2.3	ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ.....	51
5.2.3	ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	53
5.3	ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	54
5.3.1	ΚΠΑ.....	54
5.3.2	ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ.....	55
5.4	ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	56
5.4.1	ΠΡΟΙΟΝΤΑ.....	56
5.4.1.1	ΓΛΥΚΑ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ.....	56
5.4.1.2	ΕΚΔΡΟΜΕΣ.....	56
5.4.1.3	ΚΑΤΑΛΛΥΜΑΤΑ.....	56
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ & ΔΑΠΑΝΩΝ.....	57
6.1	ΕΠΕΝΔΥΣΗ.....	57
6.2	ΠΑΓΙΑ ΕΞΟΔΑ.....	57
6.3	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	58
6.4	ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ.....	58
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	58
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	59
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	60
	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ & ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	60
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....	67
	ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ1 ΑΙΤΩΛΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ Α.Ε. ΟΤΑ, ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ & ΔΩΡΙΔΑΣ (Ο.Β.Ε.Σ.Ν.Δ).....	67
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.....	73
	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	73

Αφιερώνω αυτό το πόνημα στα παιδιά μου, στα αδέρφια μου και στον σύζυγό μου καθώς ήταν πάντα δίπλα μου σε αυτή την προσπάθεια να με στηρίζουν και να με ενθαρρύνουν.

Ένα θερμό ευχαριστώ σε όλους τους καθηγητές της Σχολής, για τον αγώνα που κάνουν να μας μεταδώσουν τις γνώσεις τους.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συγκεκριμένη μελέτη αφορά την σύνταξη επιχειρηματικού πλάνου ανάπτυξης ενός αγροτουριστικού συνεταιρισμού στην περιοχή της Ορεινής Ναυπακτίας. **Σκοπός** της μελέτης αυτής είναι να διερευνηθεί η δυνατότητα ανάπτυξης αγροτουριστικού συνεταιρισμού α) στα πλαίσια αρχών και κανόνων λειτουργίας των συνεταιρισμών στην ελληνική επικράτεια, και β) στο αν η δημιουργία μιας τέτοιας επιχείρησης θα είναι βιώσιμη και αποδοτική σαν επένδυση, δεδομένου του οικονομικού και εργασιακού κόστους που θα δαπανηθεί για την έναρξη και την λειτουργία της. **Υλικό και Μέθοδος:** Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε περιελάμβανε αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων (google, minagric, aitolikianartychiaki, et) καθώς και στην ελληνική και ξένη βιβλιογραφία κατά το χρονικό διάστημα 1995-2009, χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά σχετικές με τον αγροτουριστικό συνεταιρισμό και το επιχειρηματικό πλάνο. Η συλλογή δεδομένων περιελάμβανε έρευνα στην αγορά της Ορεινής Ναυπακτίας (ξενοδόχους, τουρίστες, λογιστές, Αναπτυξιακή Επιχείρηση Δήμου Ναυπάκτου κ.λ.π) και η επεξεργασία των οικονομικών στοιχείων έγινε σε Excel. **Αποτελέσματα:** Από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν επιβεβαιώνεται η υπόθεση ότι η τοπική και η ευρύτερη αγορά παρουσιάζει ευκαιρίες για μέσο-μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Η επισκεψιμότητα της περιοχής κρίνεται ικανοποιητική και ο ανταγωνισμός στον τομέα δραστηριοποίησης της επιχείρησης αξιολογείται ως ιδιαίτερα μικρός. **Συμπέρασμα:** Η δημιουργία ενός αγροτουριστικού συνεταιρισμού στην Ορεινή Ναυπακτία που θα προσφέρει εναλλακτικές τουριστικές υπηρεσίες και παραδοσιακά-πιστοποιημένα-τυποποιημένα προϊόντα κρίνεται και βιώσιμη και αποδοτική.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ζητούμενο της συγκεκριμένης μελέτης είναι η σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου ανάπτυξης ενός αγροτουριστικού συνεταιρισμού στην περιοχή της Ορεινής Ναυπακτίας.

Εισαγωγικά και πριν την αναλυτική παρουσίαση του επιχειρηματικού σχεδίου, θα επιχειρηθεί μια συνοπτική εννοιολογική προσέγγιση επικεντρωμένη στο πλαίσιο αρχών και κανόνων λειτουργίας, αφενός μεν των συνεταιρισμών και αφετέρου του αγροτουρισμού, που είναι οι 2 άξονες στήριξης των αγροτουριστικών συνεταιρισμών.

Εν συνεχεία θα παρουσιάσουμε τις βασικές πηγές χρηματοδότησης ενός αγροτουριστικού συνεταιρισμού και κατόπιν θα περιγράψουμε τους φυσικούς, πολιτιστικούς και ανθρωπολογικούς πόρους της περιοχής δραστηριοποίησης. Τέλος θα αναπτύξουμε το επιχειρηματικό μας πλάνο. Ο εν λόγω σχεδιασμός θα πραγματοποιηθεί βασιζόμενος στην υπόθεση εργασίας ίδρυσης ενός αγροτουριστικού συνεταιρισμού στην περιοχή Άνω Χώρα της Ορεινής Ναυπακτίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΡΙΣΜΟΣ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Οι συνεταιρισμοί γεννήθηκαν από την ανάγκη βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης των μελών τους. Πρόκειται για μια μορφή συνεργασίας, που χαρακτηρίζεται από τις συντονισμένες προσπάθειες ατόμων που οργανώνονται ελεύθερα και εκούσια, προκειμένου δρώντας συλλογικά να επιτύχουν τους στόχους τους, που δεν περιορίζονται μόνο στο οικονομικό πεδίο, καθότι πρόκειται για μια κατεξοχήν κοινωνική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Τον όρο «Συνεταιρισμός» χρησιμοποίησε πρώτος ο William Gordin το 1973, ενώ οι πρώτες προσπάθειες δημιουργίας και οργάνωσης συνεταιρισμών παρουσιάζονται κατά τον 17^ο αι., με τους Peter Plockoy και John Bellers.

Παρά τους ορισμούς, που διαχρονικά διατυπώθηκαν για τους Συνεταιρισμούς, μόλις το 1995, στο παγκόσμιο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης, που πραγματοποιήθηκε στο Μάντσεστερ, διατυπώθηκε και υιοθετήθηκε για πρώτη φορά ο εξής διεθνώς αποδεκτός ορισμός του συνεταιρισμού:

«Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων, που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους διαμέσου μιας συνιδιοκτήτης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης».

Η ειδοποιός σημαντική διαφορά αυτού του ορισμού, συγκριτικά με όσους είχαν διατυπωθεί στο παρελθόν, είναι ότι περιλαμβάνει και το στοιχείο της αυτονομίας².

1.2 ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

Όπως αναφέρει ο Parnell, ο συνεταιρισμός υπάρχει για να εξυπηρετεί τα μέλη του, με πρωταρχικό στόχο να παρέχει υπηρεσίες σε αυτά. Επομένως, πρέπει να υφίσταται ένα ολοκληρωμένο αξιακό σύστημα, που να είναι αποδεκτό από όλους τους συμμετέχοντες.

Στο συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995, διατυπώθηκαν και συνοψίστηκαν με ενάργεια οι συνεταιριστικές αξίες, που συνοπτικά είναι:

- Της αυτοβοήθειας,
- Της αυτεπύνης,
- Της δημοκρατίας,
- Της ισότητας,
- Της ισοτιμίας,
- Της αλληλεγγύης και της φροντίδας για τους άλλους,
- της εντιμότητας,
- της διαφάνειας και
- της κοινωνικής υπευθυνότητας.

1.3 ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Ως αφητηρία δημιουργίας του πλαισίου των συνεταιριστικών αρχών, μπορούμε να θέσουμε τις αρχές που διατυπώθηκαν στο καταστατικό του Συνεταιρισμού του Ροτσντέιλ το 1844. Η επιτυχία στην πράξη των αρχών αυτών, αποτέλεσαν το παράδειγμα και επί της ουσίας τη βάση³, η οποία εν συνεχεία τροποποιήθηκε και εμπλουτίστηκε, στα Συνέδρια της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης στο Παρίσι το 1937 και στη Βιέννη το 1966. Ωστόσο ο σημαντικότερος σταθμός υπήρξε το Συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995⁴.

Οι συνεταιριστικές αρχές, που αποτελούν τις κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες οι συνεταιρισμοί θέτουν σε εφαρμογή τις αξίες τους, είναι οι ακόλουθες:

- 1 Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή στους συνεταιρισμούς,
- 2 Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών,
- 3 Οικονομική συμμετοχή των μελών,
- 4 Αυτονομία και ανεξαρτησία,

² Παπαγεωργίου, Κ., *Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία*, εκδ. Αθ. Σταμούλης, Αθήνα, 2004

³ Parnell, E., *Η επανεφεύρεση των Συνεταιρισμών – Επιχειρήσεις για τον 21^ο αι.*, Εκδ. Στοχαστής, Αθήνα, 2000¹

⁴ Παπαγεωργίου, Κ., *Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία*, εκδ. Αθ. Σταμούλης, Αθήνα, 2004

- 5 Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση,
- 6 Συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών και
- 7 Ενδιαφέρον για την κοινότητα.

Σε κάθε περίπτωση, οι αρχές αυτές δεν είναι δογματικές. Αποτελούν υποδεικνυόμενες κατευθύνσεις γενικής φύσεως, προκειμένου να προσδιορίζονται οι λειτουργικές πρακτικές των συνεταιρισμών. Επομένως είναι καλό, ανάλογα με τα ισχύοντα κατά εποχή οικονομικά και κοινωνικά συμφραζόμενα, οι αρχές αυτές να αναθεωρούνται ή να τροποποιούνται, ώστε να βελτιώνεται η λειτουργία και η αποδοτικότητα των συνεταιρισμών, των μελών τους και συνακόλουθα ολόκληρης της κοινωνίας⁵. Τούτο τεκμηριώνεται και από τις αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις που επήλθαν στα προαναφερθέντα Συνέδρια της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης⁶.

1.4 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Ο πρώτος νόμος περί συνεταιρισμών, που ψηφίστηκε μετά τη σύσταση του Νεοελληνικού Κράτους, είναι ο Ν.602/1915.

Έκτοτε και μέχρι το 1970 υπάρχουν καταγεγραμμένα 946 νομοθετήματα που αφορούν στη μορφή και τη δράση των συνεταιρισμών, ενώ κατά τη δεκαετία 1984 – 1994, παρουσιάζονται ακόμη 230 νομοθετήματα⁷.

Κομβικό σημείο στην ελληνική νομοθεσία περί συνεταιρισμών, ο Ν. 227/1973, με αφενός την οριοθέτηση της πολυδιάσπασης της Συνεταιριστικής Νομοθεσίας και αφετέρου τη θεσμοθέτηση της δημιουργίας της ΠΑΣΥΓΕΣ (Πανελλήνια Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών), στην οποία υποχρεωτικά συμμετέχουν όλες οι περιφερειακές γεωργικές ομοσπονδίες. Ο εν λόγω νόμος, καθώς και όλοι οι μεταγενέστεροι, μέχρι και το 1985 σχετικά με τους συνεταιρισμούς, αξίζει να σημειωθεί πως αναφέρονται αποκλειστικά στους γεωργικούς συνεταιρισμούς. Μόλις το 1986 με το Ν. 1667 καθορίζεται το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας αστικών συνεταιρισμών.

Εν κατακλείδι σήμερα για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις ισχύει ο Ν. 2810/2000, ενώ επισημαίνεται ότι δεν ισχύει κάποιο ιδιαίτερο νομοθετικό πλαίσιο για τους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς. Επιπροσθέτως η λειτουργία των συνεταιρισμών οφείλει

⁵ Τραντάς, Μ., *Τι είναι συνεταιρισμός και ποιες αρχές τον διέπουν*, στο www.in.gr

⁶ Αναλυτικά οι τροποποιήσεις και αναθεωρήσεις στο: Παπαγεωργίου, Κ., *Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία*, εκδ. Αθ. Σταμούλης, Αθήνα, 2004

⁷ Κλήμης, Α.Ν., *Η Ιστορική Εξέλιξη του Αγροτικού Συνεταιριστικού Κινήματος στην Ελλάδα*, <http://www.scribd.com/doc/20174112/To-Agrotikosynetairistiko-Kinima-Stin-Ellada> & Λαμπροπούλου – Δημητριάδου, Β., «Κριτική Θεώρηση της Ελληνικής Συνεταιριστικής Νομοθεσίας» στο *Σύγχρονη Θεώρηση του Συνεταιριστικού Θεσμού στην Ελλάδα*, Εκδ. Ι.Σ.Ε.Μ, Αθήνα 1995.

να εναρμονίζεται και με τον Κανονισμό «περί του καταστατικού της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρείας» της Ε.Ε.: ΕΚ 1435/2003, το διορθωτικό του εν λόγω κανονισμού της 17-2-07, καθώς και την οδηγία: 2003/72/ΕΚ⁸.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

2.1 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΩΚΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο αγροτουρισμός, ως θεματική μορφή τουριστικού προϊόντος, έχει βασικό στόχο να δώσει εναλλακτικές λύσεις στην απασχόληση του αγροτικού πληθυσμού κάθε περιοχής, συμβάλλοντας στην ενίσχυση του εισοδήματός τους, καθώς και στην ποιότητα της ζωής τους.

Παράλληλα μέσω του αγροτουρισμού, επιτυγχάνεται:

- Η παραμονή των κατοίκων στις εστίες τους, γεγονός που δρα αποτρεπτικά για την αστυφιλία, αλλά και για την ερήμωση της περιφέρειας,
- Αντιμετωπίζεται εν μέρει η μείωση της αγροτικής παραγωγής,
- Η διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, μέσω της ανακαίνισης – αναστήλωσης παραδοσιακών κτισμάτων
- Η προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε περιοχής και εν τέλει
- Η συμπλήρωση και βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος.

2.2 ΟΡΙΣΜΟΣ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Σχετικά με το πλαίσιο υλοποίησης των μορφών αγροτουρισμού στην Ελλάδα, εκδόθηκε ειδικός κανονισμός πιστοποίησης (ΕΛΟΤ ΠΡΔ 1417), εκ παραλλήλου με όρους και ορισμούς, οι οποίοι δίνονται στα πρότυπα EN 13809 και EN ISO 18513. Στον εν λόγω ειδικό κανονισμό, δίνεται ο ορισμός, καθώς και οι μορφές των αγροτουριστικών δραστηριοτήτων⁹.

Σύμφωνα με τον ορισμό, ο αγροτουρισμός είναι μια ήπια μορφή βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και πολυδραστηριότητας στον αγροτικό χώρο, η οποία έχει ως στόχους:

Ü Να συμβάλει ώστε ο επισκέπτης να γνωρίσει τις αγροτικές περιοχές, τις αγροτικές ασχολίες, τα τοπικά προϊόντα, την παραδοσιακή κουζίνα και την καθημερινή ζωή

⁸ Παράρτημα Ι: παρατίθενται ο Ν. 2810/2000 καθώς και οι: ΕΚ 1435/2003, διορθωτικό ΕΚ 1435/22-7-03 & 2003/72/ΕΚ

⁹ ΕΛΟΤ ΠΡΔ 1417

των κατοίκων, τα πολιτισμικά στοιχεία και τα αυθεντικά χαρακτηριστικά του χώρου αυτού.

Û Να φέρει τον επισκέπτη σε επαφή με τη φύση καθώς και με τις δραστηριότητες στην ύπαιθρο, στις οποίες θα μπορεί να συμμετέχει, να ψυχαγωγηθεί και να νοιώσει τη χαρά της περιήγησης, της γνώσης και της ανακάλυψης.

Û Να κινητοποιήσει τις παραγωγικές, πολιτισμικές και αναπτυξιακές δυνάμεις του τόπου, συμβάλλοντας έτσι στην αειφόρο περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του αγροτικού χώρου.

2.2.1 Αγροτουριστικός προορισμός:

Είναι μία αγροτική περιοχή που συγκεντρώνει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Û Συνιστά μία διακριτή γεωγραφική ή/ και διοικητική ενότητα, από μορφολογική και ιστορική άποψη, που δεν περιλαμβάνει οικισμούς άνω των 5.000 κατοίκων (το κριτήριο αυτό υπολογίζεται ανά οικισμό και όχι στο σύνολο της περιοχής).

Û Οι κάτοικοι απασχολούνται κυρίως με δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία).

Û Δεν έχει αναπτυχθεί μέσα στην περιοχή αυτή τουριστική προσφορά μαζικού (δηλ. οργανωμένου παραθεριστικού) τουρισμού ή προσφορά που απευθύνεται σε ζήτηση άλλων μη ήπιων μορφών τουρισμού σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

2.2.2 Αγροτουριστικό προϊόν:

Είναι συνδυασμός υπηρεσιών, προϊόντων και δραστηριοτήτων, που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τα ιδιαίτερα αγροτικά, κοινωνικά, πολιτισμικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά του **αγροτουριστικού προορισμού** και αναδεικνύουν τις ιδιαιτερότητές του.

2.2.3 Αγροτουριστική επιχείρηση:

Είναι πάροχος υπηρεσιών αγροτουρισμού που δραστηριοποιείται σε περιοχές αγροτουριστικού προορισμού, οι εγκαταστάσεις και η λειτουργία του οποίου εναρμονίζονται με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής και παρέχει μία τουλάχιστον από τις παρακάτω υπηρεσίες:

- Διαμονή,
- Εστίαση,
- Περιήγηση στη φύση,

- Ευαισθητοποίηση, περιβαλλοντική εκπαίδευση,
- Διοργάνωση της γνωριμίας με τα πολιτισμικά στοιχεία μιας περιοχής, επίσκεψη στα ιστορικά και λοιπά αξιοθέατα, συμμετοχή σε υπαίθριες δραστηριότητες αναψυχής
- Διοργάνωση υπαίθριων δραστηριοτήτων αναψυχής,
- Γνωριμία με παραδοσιακά επαγγέλματα, αγροτικές μεθόδους παραγωγής και καλλιέργειας καθώς και παραγωγικές διαδικασίες που έχουν εκλείψει,
- Γνωριμία με τις ασχολίες και τις συνήθειες της καθημερινής ζωής των κατοίκων μιας περιοχής,
- Πώληση κυρίως τοπικών αγροτικών προϊόντων.

Επομένως, οι αγροτουριστικές επιχειρήσεις κατατάσσονται, στις ακόλουθες λειτουργικές μορφές:

- Αγροτουριστικά καταλύματα,
- Πρατήρια/ Εκθετήρια αγροτουριστικών προϊόντων,
- Αγροτουριστικά κέντρα εστίασης και αναψυχής,
- Τουριστικά γραφεία – διοργανωτές ή παροχείς προγραμμάτων υπαίθριων δραστηριοτήτων και περιηγήσεων οικοτουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος,
- Αγροκτήματα,
- Επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών ανάδειξης της τοπικής, πολιτιστικής κληρονομιάς.

Αναλυτικότερα, οι λειτουργικές μορφές των αγροτουριστικών επιχειρήσεων περιγράφονται ως εξής:

i. Αγροτουριστικά καταλύματα:

Πρόκειται για τουριστικά καταλύματα σε περιοχές που αποτελούν αγροτουριστικούς προορισμούς με νόμιμη άδεια λειτουργίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας τουριστικής νομοθεσίας. Παρέχουν στους πελάτες ενημερωτικά φυλλάδια για τους τοπικούς τουριστικούς πόρους, την τοπική παραδοσιακή κουζίνα, τα τοπικά προϊόντα, τις παραδόσεις και τα έθιμα της περιοχής, τις αγροτικές τους ασχολίες, τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά του τόπου.

ii. Πρατήρια – Εκθετήρια αγροτουριστικών προϊόντων:

Είναι επιχειρήσεις που λειτουργούν ως χώροι πώλησης, έκθεσης και γευστιγνωσίας τοπικών αγροτικών προϊόντων. Επίσης πωλούν χειροτεχνήματα και προϊόντα ελληνικής λαϊκής τέχνης τα οποία αντικατοπτρίζουν το λαϊκό πολιτισμό της περιοχής ή της χώρας μας.

Κατ' εξαίρεση, τα πρατήρια – εκθετήρια μπορούν να λειτουργούν και εκτός των περιοχών που αποτελούν αγροτουριστικούς προορισμούς.

iii. Αγροτουριστικά κέντρα εστίασης και αναψυχής:

Οι επιχειρήσεις αυτές λειτουργούν σε αγροτουριστικούς προορισμούς και προσφέρουν γεύματα παρασκευασμένα σύμφωνα με ιδιαίτερες τοπικές συνταγές και εδέσματα της ελληνικής κουζίνα, χρησιμοποιώντας αποκλειστικά εγχώρια προϊόντα. Αποσκοπούν στη διάδοση της τοπικής ελληνικής παραδοσιακής κουζίνας, ως στοιχείου πολιτισμού του τόπου στον οποίο αναπτύσσονται.

iv. Τουριστικά γραφεία:

Είναι επιχειρήσεις που λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τα τουριστικά γραφεία, σε περιοχές που αποτελούν αγροτουριστικούς προορισμούς και προσφέρουν κυρίως υπηρεσίες:

- μεταφοράς ή διακίνησης ή/ και εξασφάλισης διαμονής,
- διοργάνωσης προγραμμάτων σχετικών με δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής,
- διοργάνωσης περιηγήσεων οικοτουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος,
- διοργάνωσης αθλητικών δραστηριοτήτων,
- συμμετοχής σε υπαίθριες παραδοσιακές πολιτιστικές δραστηριότητες καθώς και γενικότερα
- δραστηριότητες αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου των επισκεπτών.

v. Αγροκτήματα

Είναι γεωργικές επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται στη παραγωγή, μεταποίηση και πώληση αγροτικών προϊόντων και ταυτόχρονα λειτουργούν και ως αγροτουριστικός προορισμός.

Επιπλέον είναι δυνατόν, εκτός από τις δραστηριότητες των λοιπών αγροτουριστικών επιχειρήσεων, να δραστηριοποιούνται και στην υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σχετικών με:

- Την περιβαλλοντική ευαισθητοποίησης,
- Τη βιολογικής γεωργίας,
- Την εκτροφή ζώων,
- Την επίδειξη των παλαιότερων αλλά και των σύγχρονων μεθόδων γεωργικής πρακτικής, καθώς και
- καινοτόμων γεωργικών εφαρμογών, φιλικών προς το περιβάλλον.

vi. Επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών ανάδειξης της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Πρόκειται για επιχειρήσεις που λειτουργούν στους αγροτουριστικούς προορισμούς ως εργαστήρια – πωλητήρια είτε λαϊκής παραδοσιακής τέχνης είτε παρασκευής παραδοσιακών τοπικών προϊόντων και τοπικών εδεσμάτων. Στα εργαστήρια αυτά υπάρχει δυνατότητα να συμμετέχουν οι επισκέπτες και να διδάσκονται τις παραδοσιακές τεχνικές.

Στην ίδια κατηγορία εντάσσονται επίσης επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη δημιουργία εκθεσιακών χώρων, με εκθέματα που αναφέρονται στην ιστορία, στα ήθη και τα έθιμα, στις τοπικές παραδόσεις καθώς και στη δημιουργική απασχόληση και εργασία των κατοίκων της περιοχής.

2.3 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα λειτουργεί ένας σημαντικός αριθμός γυναικείων αγροτουριστικών συνεταιρισμών, που εκτός της συμβολής τους γενικότερα στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού, συμβάλλει σημαντικά και στη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής θέσης κυρίως των γυναικών, αλλά και του αγροτικού πληθυσμού γενικότερα.¹⁰

Δυστυχώς από την έρευνα που επιχειρήσαμε διαπιστώσαμε ότι δεν υφίσταται κάποιο μητρώο, στο οποίο να είναι καταγεγραμμένοι όλοι οι αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα άντλησης έγκυρων και επικαιροποιημένων στοιχείων. Ως εκ τούτου, για τα στοιχεία που παραθέτουμε, βασιστήκαμε σε μελέτη που εκπόνησε η ΠΑ.ΣΕ.ΓΕΣ, στο πλαίσιο του «Ευρωπαϊκού Έτους Ίσων Ευκαιριών για όλους – 2007».

2.3.1 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Στο Παράρτημα I της παρούσας εργασίας παρουσιάζεται κατάλογος των αγροτουριστικών, βιοτεχνικών και οικοτεχνικών συνεταιρισμών την Ελλάδα.

2.4 ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

¹⁰<http://www.minagric.gr/greek/3.1.5.html>

Οι πηγές χρηματοδότησης των αγροτουριστικών συνεταιρισμών είναι συγκεκριμένες και προέρχονται κυρίως από προγράμματα επιδοτούμενα από την Ε.Ε. Αναλυτικότερα οι πηγές είναι οι εξής:

- **Υπουργείο Γεωργίας**

Πρόκειται ίσως για τον σημαντικότερο φορέα ενίσχυσης των δραστηριοτήτων του αγροτουρισμού, καθόσον αποτελεί τον καθ' ύλη αρμόδιο φορέα διαχείρισης του μεγαλύτερου όγκου χρηματοδότησης αγροτουριστικών επενδύσεων.

Επιπροσθέτως μεταξύ των αρμοδιοτήτων του περιλαμβάνονται:

- **Υ** Να συμβουλεύει τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών για τις διάφορες αγροτουριστικές δραστηριότητες,
- **Υ** να υποστηρίζει ιδιωτικές πρωτοβουλίες για ίδρυση και λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων και
- **Υ** να προωθεί τον αγροτουρισμό ως επαγγελματική δράση για την επίλυση της υποαπασχόλησης και του χαμηλού οικογενειακού εισοδήματος.

- **Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος (Α.Τ.Ε)**

Ο ρόλος της είναι να χορηγεί χαμηλότοκα δάνεια για αγροτουριστικές επενδύσεις στους επενδυτές-επιχειρηματίες, εφόσον πληρούν τις βασικές προϋποθέσεις που χρειάζονται, ώστε να εγκριθεί το πρόγραμμά τους.

- **Προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Οι κανονισμοί της Ε.Ε. **950/97** & **1257/99**, καθώς και τα **ΠΕΠ** (Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, η Κοινοτική Πρωτοβουλία **LEADER** και τα **ΟΠΑΑΧ** (Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου), αποτελούν τον βασικό κορμό οικονομικής στήριξης των αγροτουριστικών δραστηριοτήτων.

Αναλυτικότερα:

- **Ø Κανονισμός 950/97**

Παρέχει οικονομική ενίσχυση για επενδύσεις στον αγροτουρισμό-αγροβιοτεχνία, με σκοπό τη βελτίωση του εισοδήματος της αγροτικής οικογένειας, εκ παραλλήλου με τη γενικότερη ανάπτυξη των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών. Οι επενδύσεις αφορούν σε δραστηριότητες συμπληρωματικές της γεωργικής δραστηριότητας.

- **Ø Κανονισμός 1257/99**

Ο κανονισμός θεσπίζει το πλαίσιο της κοινοτικής στήριξης για την αειφόρο ανάπτυξη . Στο συγκεκριμένο κανονισμό βασίστηκε η κατάρτιση του Επιχειρησιακού Πρόγραμμα του Υπουργείου Γεωργίας για την περίοδο 2000-2006 . Οι στόχοι του κανονισμού είναι:

1. η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του διεθνούς περιβάλλοντος,
2. η βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, με σκοπό την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητάς της, καθώς και η αποκατάσταση της κοινωνικής και οικονομικής της λειτουργίας και
3. η διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου.

Ø Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Πρόκειται για προγράμματα που αφορούν σε ενέργειες στον αγροτουριστικό – αγροβιοτεχνικό τομέα, καθώς και σε παράλληλες δράσεις και αποσκοπούν στην αγροτική ανάπτυξη των περιφερειών της χώρας. Τα ΠΕΠ εντάσσονται στο πλαίσιο της Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα στο Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, το οποίο υλοποιήθηκε κατά τη χρονική περίοδο 1994-1999. Ειδικότερα στην Ελλάδα υλοποιήθηκαν δεκατρία ΠΕΠ, όσες δηλαδή και οι Περιφέρειες της χώρας, με στόχο την ανάπτυξή τους και με έμφαση κυρίως στις ορεινές και μειονεκτούσες περιοχές τους.

Ø Κοινοτική Πρωτοβουλία Leader

Στόχος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER είναι η ενθάρρυνση καινοτόμων πρωτοβουλιών για την αγροτική ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο, μέσω της υποστήριξης αγροτικών δραστηριοτήτων, τόσο ομάδων, όσο και μεμονωμένων προσώπων.

Επιπλέον μέσω του Leader προωθείται η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. Προς αυτήν την κατεύθυνση παίζει σημαντικό ρόλο το Ευρωπαϊκό Αγροτικό Δίκτυο Ανάπτυξης, φορέας που δημιουργήθηκε από το ίδιο το LEADER, με σκοπό να συμβάλλει στην ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειριών και καλών πρακτικών στο συγκεκριμένο τομέα, μεταξύ των Κρατών – Μελών.

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER ξεκίνησε ως LEADER I το 1991 και διήρκεσε ως το 1993. Τα επόμενα χρόνια, 1994-1999, συνέχισε ως LEADER II, ενώ από το 2000 έως σήμερα, υλοποιούνται προγράμματα που έχουν ενταχθεί στο LEADER PLUS (2000-2006).

Ø Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου

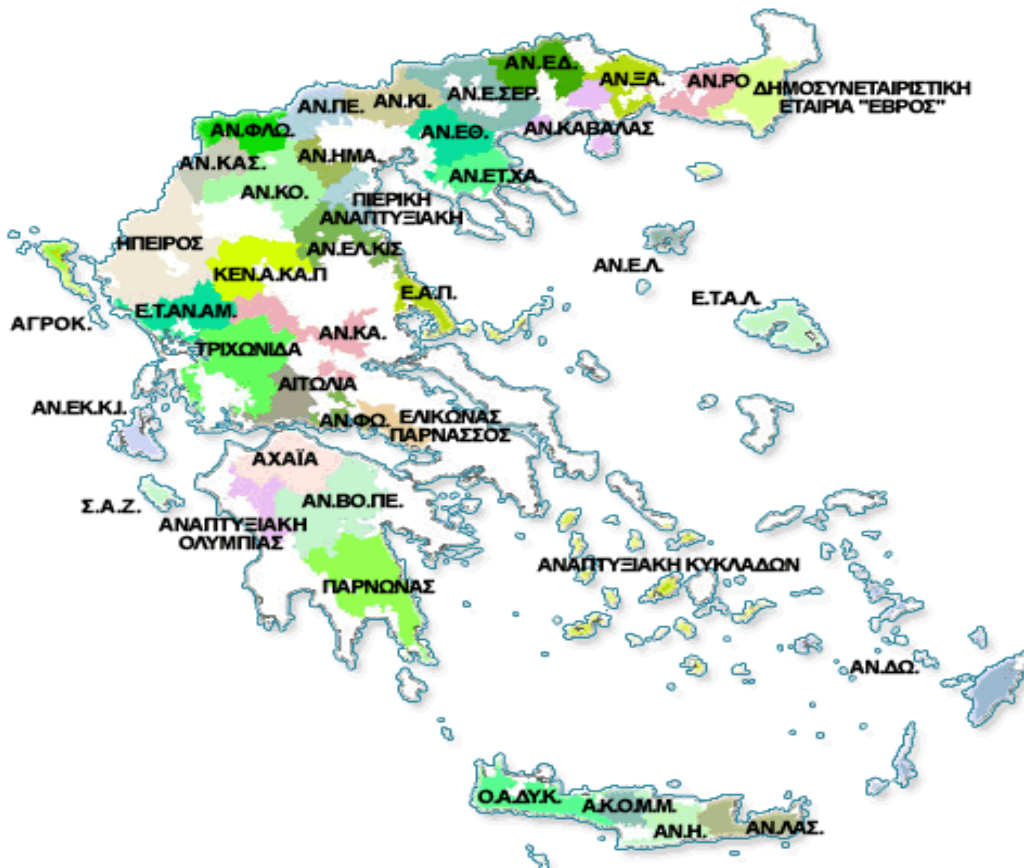
Τα Ο.Π.Α.Α.Χ εντάσσονται στο Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, με χρονική διάρκεια 2000-2006 . Μέσω μιας καινοτόμου προσέγγισης για την αγροτική ανάπτυξη, τα Ο.Π.Α.Α.Χ. ουσιαστικά επιδιώκουν την εφαρμογή σειράς 14 μέτρων (τα περισσότερα βασίζονται στο άρθρο 33 του Κανονισμού 1257/99) σε επιλεγμένες ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της χώρας.

Ø Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλαταζής»

Πρόκειται για το Πρόγραμμα, το οποίο αποτελεί το εργαλείο εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής αγροτικής ανάπτυξης, όπως αυτή καθορίζεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα και με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1698/2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης.

Οι βασικοί άξονες του ΠΑΑ είναι τρεις:

1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας,
2. Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου,
3. Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας συνεπικουρούμενους από ένα τέταρτο οριζόντιο άξονα LEADER, που βασίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες Leader των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων¹¹.

Ειδικότερα οι χρηματοδοτήσεις για αγροτουριστικές δραστηριότητες εντάσσονται στον άξονα 3 του προγράμματος.

Χάρτης 1: Η γεωγραφική κατανομή στον ελληνικό χώρο, των εταιρειών που διαχειρίζονται το Κοινοτικό Πρόγραμμα Leader+.¹²

¹¹ <http://www.agrotikianaptixi.gr/index.php>

¹² http://www.leader-plus.gr/map_hellas.htm

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

3.1.1. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας, με έκταση 5.461 τετρ. χιλ, είναι ο μεγαλύτερος σε μέγεθος νομός της Ελλάδας και καταλαμβάνει ολόκληρη τη δυτική πλευρά της Στερεάς Ελλάδας.

Ο νομός βρέχεται στα δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος, στα βόρεια του έχει τον Αμβρακικό Κόλπο, καθώς και τους νομούς Άρτας, Καρδίτσας και Ευρυτανίας, στα ανατολικά συνορεύει με τους νομούς Φθιώτιδας και Φωκίδας, ενώ στα νότια βρέχεται από τον Κορινθιακό και τον Πατραϊκό κόλπο.

Πρόκειται για έναν κατεξοχήν ορεινό και ημιορεινό νομό, με τους ορεινούς όγκους να καλύπτουν το 50% της συνολικής του έκτασης και τους ημιορεινούς το 30%. Μόλις το 20% του νομού καλύπτουν οι πεδινές εκτάσεις.

Η Αιτωλοακαρνανία είναι πλούσια σε υδάτινους πόρους, χάρη στους τρεις μεγάλους ποταμούς και τους παραποτάμους τους, που τη διατρέχουν: τον Αχελώο ή Ασπροπόταμο (δεύτερος μεγαλύτερος σε μήκος ποταμός της χώρας), τον Εύηνο ή Φίδαρη, καθώς και τον Μόρνο, φυσικό όριο του νομού με το νομό Φωκίδας. Στα υδάτινα αποθέματα του νομού συνεισφέρουν σημαντικά και οι πολλές λίμνες, οι οποίες καλύπτουν αθροιστικά 268 τετρ. χιλμ. της συνολικής του έκτασης. Η Τριχωνίδα (η μεγαλύτερη λίμνη της ελληνικής επικράτειας), η Βουρκάρια, η Αμβρακία, του Οζερού και η Λυσιμαχία, συμπληρώνονται και από τις τέσσερις τεχνητές λίμνες, απόρροια των πολλών φραγμάτων που έχουν κατασκευαστεί στην περιοχή. Οι τεχνητές λίμνες, των Κρεμαστών (η μεγαλύτερη τεχνητή λίμνη της Ελλάδας), του Καστρακίου, του Στράτου, μαζί με του Εύηνου (τελευταία που δημιουργήθηκε, αποτέλεσμα της εκτροπής του Εύηνου για την υδροδότηση της Αθήνας), είναι σήμερα απόλυτα ενταγμένες στο ευρύτερο οικοσύστημα.

Ολοκληρώνοντας οφείλουμε να αναφέρουμε τις δύο «κλειστές» θάλασσες του νομού, τον Αμβρακικό κόλπο και τη λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου-Αιτωλικού, καταγεγραμμένες ως δύο από τους σημαντικότερους υδροβιότοπους της Μεσογείου.

3.1.2 Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Βάσει της απογραφής του 2001, ο πληθυσμός του νομού ανέρχεται σε 224.429 κατοίκους, εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολείται στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας.

3.1.3 ΤΟ ΚΛΙΜΑ

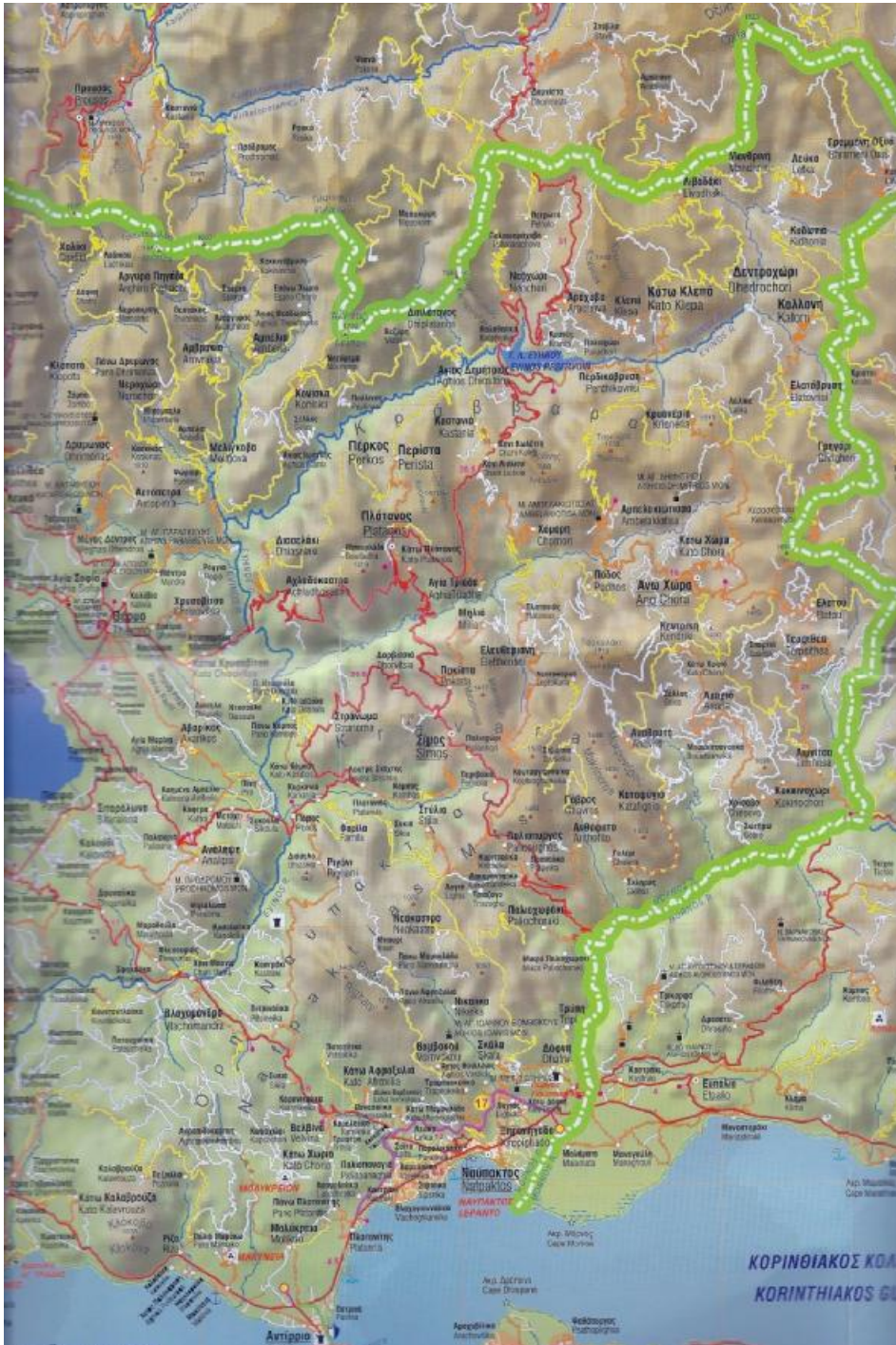
Διαφοροποιείται από περιοχή σε περιοχή, λόγω της ποικιλομορφίας του ανάγλυφου του νομού. Στις πεδινές και παράκτιες περιοχές το κλίμα είναι μεσογειακό (με ήπιους χειμώνες, δροσερά καλοκαίρια και υψηλό δείκτη βροχοπτώσεων), ενώ στις ημιορεινές και κυρίως στις ορεινές περιοχές είναι ορεινό (με χιονοπτώσεις, αυξημένες βροχοπτώσεις και έντονο-ξηρό κρύο κατά τη διάρκεια του χειμώνα και με δροσερά καλοκαίρια).

3.2 ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ (ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ, ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ)

Η περιοχή της Ορεινής Ναυπακτίας καταλαμβάνει την νοτιοδυτική πλευρά του Νομού Αιτωλοακαρνανίας, με συνολική έκταση 551.305 στρέμματα. Στα δυτικά συνορεύει με το Δήμο Θέρμου, ενώ στο βόρειο και βορειοανατολικό τμήμα, τα όριά της ταυτίζονται με τα σύνορα του νομού Αιτωλοακαρνανίας με τους νομούς Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας. Τέλος στα νότια συνορεύει με το νυν Δημοτικό Διαμέρισμα της Ναυπάκτου (πρώην Δήμος Ναυπάκτου).

Διοικητικά η Ορεινή Ναυπακτία ήταν χωρισμένη σε τρεις «Καποδιστριακούς» Δήμους: Αποδοτίας με έδρα του Δήμου την Άνω Χώρα και έκταση 257.704 στρέμματα, Πλατάνου, με έδρα τον Πλάτανο και έκταση 169.704 στρέμματα και Πυλίνης, με έδρα τη Σίμο και έκταση 123.966 στρέμματα. Με τις μεταβολές που επέφερε ο νέος νόμος περί τοπικής αυτοδιοίκησης «Καλλικράτης», οι τρεις δήμοι ενσωματώθηκαν στο νέο Δήμο Ναυπακτίας.

Ως φυσικά όρια της περιοχής, τοποθετούνται τα όρη Παναιτωλικό (δυτικά), Οξιά (βόρεια) και Βαρδούσια (βορειοανατολικά), ενώ στα ανατολικά και νοτιοανατολικά το φυσικό της σύνορο είναι ο ποταμός Μόρνος.

Χάρτης
II:
Χάρτης
Ορεινή
ς
Ναυπα
κτίας –
Πηγή:
Χάρτης
Αιτωλο

ακαρνανίας, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αιτίας 2007

3.2.1 ΦΥΣΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Το φυσικό περιβάλλον της Ορεινής Ναυπακτίας παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία, χωρίς ιδιαίτερη οικιστική ανάπτυξη, γεγονός που την καθιστά έναν εξαιρετικά ενδιαφέροντα, σπάνιου φυσικού κάλλους, παρθένο τόπο.

3.2.2 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ – ΥΔΡΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

Ήδη έγινε αναφορά στους ορεινούς όγκους του νομού, οι οποίοι αποτελούν την απόληξη της οροσειράς της Πίνδου. Κύριο χαρακτηριστικό της Ορεινής Ναυπακτίας είναι τα όρη μετρίου ύψους, εναλλασσόμενα με κοιλάδες ή χαμηλές λεκάνες, τα νερά των οποίων απορρέουν είτε στον Εύηνο ποταμό, είτε στο Μόρνο. Η περιοχή γενικότερα είναι ιδιαίτερα πλούσια σε υδάτινους πόρους, με βασικότερους εξ αυτών, τους δύο μεγάλους ποταμούς.. Ο Εύηνος και ο Μόρνος, μαζί με τις δύο τεχνητές τους λίμνες (την Ευηνολίμνη και του Αγίου Δημητρίου αντίστοιχα), το σύμπλεγμα των παραποτάμων τους, αλλά και τα υπόγεια νερά, οι πηγές και οι χείμαροι, ολοκληρώνουν την υδρογραφική εικόνα της Ορεινής Ναυπακτίας.

3.2.3. ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Το κλίμα της περιοχής μελέτης είναι κατεξοχήν ορεινό, αν και στις ημιορεινές περιοχές, διατηρεί σε ορισμένο βαθμό στοιχεία του μεσογειακού. Βάσει στατιστικών στοιχείων των πρώην Δήμων Πυλλήνης και Αποδοτίας¹³, προκύπτει ότι το κλίμα των εν λόγω περιοχών έχει όλα τα χαρακτηριστικά του ορεινού: βαρείς χειμώνες με άφθονες βροχές και χιονοπτώσεις και συχνά φαινόμενα εκτεταμένης χιονοκάλυψης. Από το Φθινόπωρο έως και τα τέλη της Άνοιξης το φαινόμενο του παγετού είναι σύνηθες, ενώ συχνά παρατηρούνται ολικοί παγετοί. Τα Καλοκαίρια είναι δροσερά, ενώ συχνό είναι το φαινόμενο των τοπικών βροχοπτώσεων. Βάσει των συγκεντρωτικών στοιχείων τριακονταετίας (1961-1990), σχετικά με το κλίμα της περιοχής¹⁴, παραθέτουμε τον εξής πίνακα:

Μέση ετήσια θερμοκρασία αέρα	17,3°C
Μέση θερμοκρασία αέρα του ψυχρότερου μήνα (Ιανουάριος)	8,2°C
Μέση θερμοκρασία αέρα του θερμότερου μήνα (Ιούλιος)	27°C
Μέσο ετήσιο ύψος βροχοπτώσεων	1692,5 mm/ έτος
Ως πλέον βροχερός μήνας καταγράφεται ο Δεκέμβριος	316,9 mm
Ως ξηρότερος μήνας καταγράφεται ο Αύγουστος	16,5 mm

¹³ Τα στοιχεία έχουν συγκεντρωθεί από την εταιρεία «Αιτωλική Αναπτυξιακή Α.Ε.»

¹⁴ όπ

Χειμερινή περίοδος βλασθητικής ηρεμίας: περίπου μέχρι τα τέλη Μαρτίου	3,1°C
Σχετική υγρασία του αέρα	81,4%

3.2.4. ΤΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

3.2.4.1 ΟΙΚΟΤΟΠΟΙ

Στην Ορεινή Ναυπακτία, απαντάται ένα πολυσύνθετο και συνάμα εξαιρετικά ενδιαφέρον οικοσύστημα. Καθοριστικοί στη διατήρηση του οικοσυστήματος υπήρξαν διάφοροι παράγοντες, εκ των οποίων σημαντικότεροι είναι:

- Το απόμακρο και δυσπρόσιτο και της περιοχής. Προς την κατεύθυνση αυτή, συνέβαλαν αφενός η ύπαρξη ενός μη ικανοποιητικού και ολοκληρωμένου οδικού δικτύου και αφετέρου η εγκατάλειψη και σε ορισμένες περιπτώσεις η ερήμωση παλιών οικιστικών θυλάκων (χωριών, οικισμών κλπ.)
- Η έλλειψη εκείνων των οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες θα δρούσαν επιβαρυντικά και θα διατάρασσαν τις ισορροπίες του οικοσυστήματος.

Λαμβάνοντας υπόψη μας αυτές τις παραμέτρους, που καθορίζουν και το υπάρχον οικοσύστημα, θα επιχειρηθεί μια συνοπτική ομαδοποιημένη περιγραφή του, έχοντας ως σημεία αναφοράς συγκεκριμένα κυρίαρχα είδη, που παρουσιάζουν ψηλούς δείκτες αντιπροσωπευτικότητας και βάσει των οποίων θα καθοριστούν οι διάφοροι οικότοποι.

Επιπροσθέτως, μεταξύ Μόρνου και Εύηνου (αφ' εαυτών συνεισφέρουν στη διατήρηση και στον εμπλουτισμό του υπάρχοντος οικοσυστήματος), όπου και περικλείεται το μεγαλύτερο τμήμα της Ορεινής Ναυπακτίας, υφίστανται οι αναγκαίες συνθήκες, που συνέβαλαν στη δημιουργία ενός απολύτως υγιούς μεσογειακού οικοσυστήματος. Το οικοσύστημα αυτό, κλιμακωτά και αναλόγως προς το υψόμετρο, απολήγει σε μεσοευρωπαϊκό¹⁵.

Με δεδομένα τα προαναφερθέντα και με οδηγό τη «Μελέτη ανάγλυφου, μορφής βλάστησης και συγκεκριμενοποίηση των τεχνικών προδιαγραφών του εξοπλισμού για την τοποθέτηση τηλεμετρικών συστημάτων για την απομακρυσμένη συλλογή και μέτρηση περιβαλλοντικών παραμέτρων στο Δήμο Αποδοτίας», η οποία εκπονήθηκε από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, θα επιχειρήσουμε την συνοπτική καταγραφή του οικοσυστήματος της περιοχής μελέτης.

3.2.4.2 ΧΛΩΡΙΔΑ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ – ΚΥΡΙΑΡΧΑ ΕΙΔΗ

- Û Χλωρίδα ποταμών και ρεμάτων,
- Û Παραποτάμιες διαπλάσεις βλάστησης
- Û Ζώνη αείφυλλων σκληρόφυλλων θάμνων
- Û Αγροδασική ζώνη

¹⁵ Δροσόπουλος, Σ., *Αξιολόγηση και προοπτικές της περιβαλλοντικής κατάστασης της Ρούμελης*, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα

- Û Ζώνη ψυχρόβιων κωνοφόρων
- Û Ζώνη ψυχρόβιων φυλλοβόλων
- Û Ζώνη ορεινών (υποαλπικών) λιβαδιών
- Û Ζώνη κάθετων βράχων – βραχώνων και λιθώνων

Σε όλες τις ζώνες παρατηρείται μεγάλη ποικιλία σπάνιων ειδών αγριολούλουδων, όπως κρίνοι, κρόκος, γάλανθοι, ορχιδέες κλπ, καθώς και μανιταριών. Αξίζει να σημειωθεί ότι προσδιορίζονται περί τις 200 διαφορετικά είδη, πολλά από τα οποία είναι βρώσιμα.

Σχετικά με τη χλωρίδα ανά ζώνης και ξεκινώντας από την ορεινή ζώνη, το έλατο έχει καταγραφεί ως το κυρίαρχο είδος, σχηματίζοντας μεγάλης έκτασης δάση, ενώ όσο το υψόμετρο μειώνεται απαντώνται - είτε διάσπαρτα, είτε σε συστάδες, βελανιδιές, πουρνάρια, κέδροι, σφένδαμοι και καστανιές. Σημαντικός κρίνεται ο καστανεώνας της Άνω Χώρας, καθώς και το δάσος της Οξυάς (στο βορειανοτολικό όριο της Ορεινής Ναυπακτίας και του Νομού), στις πλαγιές των Βαρδουσιών, το οποίο χαρακτηρίζεται ως το νοτιότερο δάσος οξυάς της Ευρωπαϊκής Ηπείρου. Μεταξύ των προαναφερθεισών ζωνών, έχει αναπτυχθεί θαμνώδης και δενδρώδης βλάστηση διαφόρων ειδών, αποτελώντας ταυτόχρονα και ένα ιδανικό καταφύγιο για την πλούσια πανίδα της περιοχής.

Στην παραποτάμια ζώνη παρουσιάζεται πυκνή και σε πολλές περιπτώσεις απροσπέλαστη βλάστηση, όπου απαντώνται δάση ή συστάδες πλατάνου, λεύκας, φράξου, πουρναριού, κ.ά., καθώς και πληθώρα αναρριχητικών φυτών, όπως κισσός, αγριοτριανταφυλλιά, άγριο γιασεμί, αγράμπελη κ.ά.

Στην αγροδασική ζώνη, λόγω του σημαντικού περιορισμού των καλλιεργούμενων εκτάσεων, που περιορίζονται πλέον σήμερα στις παρυφές των οικισμών, απαντάται πυκνή δασοκάλυψη. Στην ίδια περιοχή συνυπάρχουν καρποφόρα δέντρα και θάμνη, όπως κερασιές, καστανιές, καρυδιές, κυδωνιές και βατομουριές.

Στα υποαλπικά λιβάδια κατά τη χειμερινή περίοδο κυριαρχεί η αγροστώδης - ποώδης βλάστηση, ενώ κατά την άνοιξη, μετά το λιώσιμο του χιονιού, τα λιβάδια καλύπτονται από χόρτο, ιδανικό για τα αιγοπρόβατα.

Τέλος στους βραχώνες και λιθώνες, απαντάται μεγάλη ποικιλία φυτών, με κυρίαρχα το τσάι του βουνού, τη ρίγανη και τον αμάραντο¹⁶.

3.2.4.3 ΠΑΝΙΔΑ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ – ΚΥΡΙΑΡΧΑ ΕΙΔΗ

Αν ο ένας πυλώνας του πλούσιου οικοσυστήματος της Ορεινής Ναυπακτίας είναι η χλωρίδα, ο έτερος και εξίσου σημαντικός είναι η πανίδα της.

Η αξιοσημείωτη δημογραφική μεταβολή, που επήλθε μετά την μετακίνηση πολλών από τους κατοίκους προς τα αστικά κέντρα, σε συνδιασμό με την συνακόλουθη μείωση των

¹⁶ Ρουσόπουλος, Ι., *Ναυπακτία: από το Αντίρριο... ως τα Βαρδούσια*, Εκδ. Ρουσόπουλος, Νάυπακτος 2009

καλλιεργήσιμων εκτάσεων, επέφερε αξιοσημείωτες μεταβολές στη βιοποικιλότητα της περιοχής. Σε ό,τι αφορά στα άγρια ζώα, έδρασε ενισχυτικά, καθότι δημιουργήθηκαν νέοι βιότοποι, με αποτέλεσμα τον απρόσκοπτο πολλαπλασιασμό του πληθυσμού ορισμένων κυρίως ειδών, όπως το αγριογούρουνο και το ζαρκάδι. Σε ό,τι αφορά στα πτηνά και σε ορισμένα είδη άγριων ζώων όπως ο λαγός, επειδή είναι περισσότερο εξαρτώμενα από τις καλλιέργειες, διαπιστώνεται ότι η μείωση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων επέφερε την κάθετη μείωση του πληθυσμού τους (π.χ. πέρδικα), ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις και την εξαφάνισή τους (τσαλαπετεινός, τρυγόνι, συκοφάγος).

Εν κατακλείδι, βάσει των στοιχείων της μελέτης που εκπονήθηκε από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για το Δήμο Αποδοτίας¹⁷, τα κυριότερα είδη άγριων ζώων και πτηνών¹⁸ που διαβιούν στην περιοχή είναι:

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Canis lupus	Λύκος
Vulpes vulpes	Αλεπού
Capreolus capreolus	Ζαρκάδι
Rupicapra rupicapra	Αγριόγιδο
Lutra lutra	Βίδρα
Meles meles	Κουνάβι
Martes foina	Ασβός
Mustela nivalis	Νυφίτσα
Sciurus vulgaris	Σκίουρος
Erinaceus europaeus	Σκαντζόχοιρος
Sus scrofa	Αγριογούρουνο
Lepus europaeus	Λαγός
Ursus arctos	Αρκούδα

¹⁷ «Μελέτη ανάγλυφου, μορφής βλάστησης και συγκεκριμενοποίηση των τεχνικών προδιαγραφών του εξοπλισμού για την τοποθέτηση τηλεμετρικών συστημάτων για την απομακρυσμένη συλλογή και μέτρηση περιβαλλοντικών παραμέτρων στο Δήμο Αποδοτίας»

¹⁸ Η μείωση της πτηνοτροφίας στην περιοχή, αλλά και η πρόληψη και θεραπεία των ασθενειών των αιγοπροβάτων, που παρεπιδημούν κατά τους θερινούς μήνες, οδήγησαν στην εξαφάνιση των πληθυσμών των γυπών, που διαβιούσαν στην περιοχή.

Felis sylvestris	Αγριόγατα
Cuculus canorus	Κούκος
Turdus merula	Κότσυφας
Fringilla coelebs	Σπίνος
Carduelis chloris	Φλώρος
Erithacus rubecula	Κοκκινολαίμης
Luscinia megarhynchos	Αηδόνι
Columba palumbus	Φάσσα (αποδημ.)
Turdus philomelos	Τσίχλα (αποδημ.) – διάφορα είδη

Πηγή: Αιτωλική Αναπτυξιακή – Π.Δ.Ε.

Ολοκληρώνοντας τα σχετικά με την πανίδα της περιοχής, θα γίνει μια συνοπτική αναφορά στα ερπετά, καθώς και στην ιχθυοπανίδα. Σε ό,τι αφορά στα ερπετά, παρουσιάζουν σημαντικούς αριθμούς στην περιοχή, μάλιστα αρκετά από αυτά είναι δηλητηριώδη και επικίνδυνα. Μεταξύ των άλλων βρίσκονται διάφορα είδη σαύρας, χελώνες και φίδια όπως η οχιά, η κερασφόρος οχιά (κατσουλοχιά), η δεντρογαλιά και η σαιτούρα. Αναφερόμενοι στην ιχθυοπανίδα της περιοχής, επικεντρωνόμαστε κατά κύριο λόγο στον Εύηνο ποταμό, καθώς και στους παραποτάμους του. Τα συνηθέστερα είδη είναι η άγρια πέστροφα, το στρωσίδι και η λιάρα, καθώς και τα καβούρια.

3.2.5 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Στο προηγούμενο κεφάλαιο ήδη αναφερθήκαμε ότι η περιοχή παρουσιάζει στοιχεία έντονων δημογραφικών μεταβολών, με αποτέλεσμα τη μείωση του ενεργού πληθυσμού. Οι δύο βασικοί παράγοντες, που οδήγησαν στη δραματική συρρίκνωση και σε ορισμένες περιπτώσεις στην ερήμωση περιοχών της Ορεινής Ναυπακτίας, ήταν η εξεύρεση εργασίας και η αναζήτηση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης.

Αναφερόμενοι στα ιστορικά δεδομένα, η πρώτη μεγάλη «έξοδος» από την περιοχή συντελέστηκε στις αρχές του 20^{ου} αι., όταν άνοιξε ο μεταναστευτικός δρόμος κυρίως προς την Αμερική και συνεχίστηκε αμέσως μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, με το δεύτερο μεγάλο μεταναστευτικό κύμα, που κινήθηκε προς χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης (κυρίως Γερμανία, Βέλγιο, Ελβετία), την Αυστραλία και την Αμερική. Κατόπιν των ανωτέρω, εκτός από την μεταβολή των δημογραφικών δεδομένων, παρατηρείται και μία

εσωτερική διαίρεση της περιοχής, σε βόρεια και νότια, η οποία συναρτάται άμεσα με τη γεωγραφικά κατανεμημένη μεταναστευτική εκροή, κυρίως του πρώτου μεταναστευτικού ρεύματος. Έτσι στη μεν νότια Ορεινή Ναυπακτία, όπου σημειώθηκαν τα υψηλότερα ποσοστά μετανάστευσης, παρατηρείται κατά τη δεκαετία του 50 σημαντική άνοδος του βιοτικού επιπέδου, εξαιτίας του συναλλάγματος που εισέρρε με τα μεταναστευτικά εμβάσματα.

Στην Βόρεια Ορεινή Ναυπακτία, η μεταναστευτική εκροή ήταν σημαντικά μικρότερη, με τους κατοίκους να έχουν ως βασική επαγγελματική δραστηριότητα την κτηνοτροφία. Αναγκαία συνθήκη ήταν, όπως ισχύει για όλους τους κτηνοτρόφους, η μετακίνησή τους στις πεδινές περιοχές στην προκειμένη περίπτωση της Ναυπάκτου, της Τριγωνίδας και του Μεσολογγίου. Καταλυτικό ρόλο στην εσωτερική μετανάστευση αυτού του πληθυσμού προς τα κοντινά αστικά κέντρα έπαιξε ο Εμφύλιος Πόλεμος, οπότε και παρέμειναν αναγκαστικά στις πεδινές περιοχές επί μια πενταετία περίπου. Ο εγκλιματισμός σε νέες, βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης, καθώς και οι διαφαινόμενες προοπτικές πιο προσοδοφόρου επαγγελματικής ενασχόλησης, ήταν οι αιτίες επιλογής ως τόπου σταθερής διαμονής τους οι αστικές και ημιαστικές πεδινές περιοχές.

Η δημογραφική εικόνα που παρουσιάζει σήμερα η Ορεινή Ναυπακτία, μερικώς αποκρυσταλλώνεται στη δεκαετία του 1960, όπου παρατηρείται η ερήμωση πολλών χωριών καθώς και η σημαντικότερη συρρίκνωση των μεγαλύτερων πληθυσμιακά και ακμαζόντων ως τότε οικιστικών θυλάκων. Η τάση συρρίκνωσης, συνεχίστηκε και στις επόμενες δεκαετίες, όπως φαίνεται και στα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος, βάσει των απογραφών του πληθυσμού που διενεργήθηκαν από το 1971 έως και το 2001. Επιπροσθέτως προκειμένου να έχουμε σαφέστερη άποψη για τις δημογραφικές εξελίξεις που παρουσιάζονται στον πληθυσμό της εξεταζόμενης περιοχής θα πρέπει να επισημάνουμε τα εξής:

1. Πολλοί ήταν οι πολίτες που μεταβήκανε κατά την περίοδο της απογραφής στο χωριό καταγωγής τους, προκειμένου να απογραφούν εκεί, αν και η μόνιμη κατοικία τους ήταν κάποια αστική περιοχή (π.χ. Ναύπακτος, Πάτρα, Αθήνα κλπ). Κατά την εκτίμησή μας, η εικόνα της απογραφής προσεγγίζει τον πληθυσμό που εποχικά (κυρίως κατά την περίοδο των θερινών διακοπών) επιστρέφει στον τόπο καταγωγής τους, οπότε ο πληθυσμός περίπου τριπλασιάζεται.
2. Η πληθυσμιακή συρρίκνωση, όπως παρατηρείται γενικότερα στην ελληνική περιφέρεια και δη σε ορεινές και δύσβατες περιοχές, συνοδεύεται και με αντίστοιχο ηλικιακό περιορισμό, καθόσον το μεγαλύτερο ποσοστό των μόνιμων κατοίκων έχει ηλικία άνω των 60 ετών.
3. Παρά την εμφανιζόμενη σημαντική συρρίκνωση του πληθυσμού των Ορεινών Δήμων, παρουσιάζεται μια σχετική ανάκαμψη στο Δήμο Αποδοτίας, γεγονός που αιτιολογείται

εξαιτίας της τουριστικής ανάπτυξης που παρουσιάζεται από τη δεκαετία του 1990 και μετά.

4. Θεωρούμε ότι η απογραφή του 2011 θα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθότι κατά την τελευταία δεκαετία, με αιχμή του δόρατος την περιοχή της Αποδοτίας και ειδικότερα την Άνω Χώρα, υπήρξε σχετική τουριστική ανάπτυξη και άλλων περιοχών, τόσο στον πρώην Δήμο Πλατάνου, όσο και στο Δήμο Πυλίνης.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (1971-2001)

	1971	1981	1991	2001	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 1971 - 2001
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	8.768.641	9.740.417	10.259.900	10.964.020	+25%
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ Ν. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	228.989	219.764	228.180	224.429	-2%
ΣΥΝΟΛΟ 3 ΟΡΕΙΝΩΝ ΔΗΜΩΝ	6.813	6.303	5.991	5.555	-18,5%
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΝΗΣ	2.630	2.172	1.549	1.144	-56,5%
ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ	1.970	1.839	1.694	1.778	-9,7%
ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΔΟΤΙΑΣ	2.213	2.437	2.748	2.633	+18%

Πηγή: ΕΣΥΕ

3.2.5.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναπόφευκτα η συρρίκνωση του πληθυσμού είχε ως επακόλουθο τη δραματική πτώση της εκπαίδευσης, με απόρροια το κλείσιμο των περισσότερων σχολείων της περιοχής. Τα περισσότερα από τα Δημοτικά Σχολεία, που έπαψαν να λειτουργούν παραχωρήθηκαν για εναλλακτικές χρήσεις σε τοπικούς φορείς και πολιτιστικούς συλλόγους (π.χ. μουσεία τοπικής ιστορίας και λαογραφίας κλπ). Όσο για τα ελάχιστα δημοτικά σχολεία που εξακολουθούν να λειτουργούν, λόγω έλλειψης ικανού αριθμού μαθητών, είναι κυρίως μονοθέσια. Επιπροσθέτως βάσει των στοιχείων της ΕΣΥΕ, ο εκπαιδευτικός χάρτης της περιοχής παρουσιάζει ένα ικανό ποσοστό αναλφάβητων, ενώ ο πληθυσμός στο μεγαλύτερό του ποσοστό έχει λάβει στοιχειώδη εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούν μειοψηφία, ενώ τα επίπεδα κατόχων πτυχίων ΑΕΙ είναι κάτω του 10% και μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων σπουδών, μετά βίας αγγίζουν το 1%.

3.2.5.2 ΥΓΕΙΑ

Σε όλη την περιοχή της Ορεινής Ναυπακτίας λειτουργεί μόνο ένα κέντρο υγείας, στην Άνω Χώρα, καθώς και ορισμένα αγροτικά ιατρεία, τα οποία σε αρκετές περιπτώσεις υπολειπονται λόγω της έλλειψης ιατρών. Κατά τα λοιπά η περιοχή εξυπηρετείται για τις στοιχειώδεις ανάγκες περίθαλψης από το Κέντρο Υγείας Ναυπάκτου, ενώ οι ανάγκες νοσοκομειακής περίθαλψης καλύπτονται από το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πάτρας, στο Ρίο, καθώς και από το Γενικό Νοσοκομείο «Χατζηκώστα» Μεσολογίου.

Άξιο λόγου είναι το γεγονός ότι σε ολόκληρη την περιοχή της Ορεινής Ναυπακτίας, δεν υφίσταται φαρμακείο.

3.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, κατά την απογραφή του 2001 καταγράφονται τα εξής στοιχεία σχετικά με τον πληθυσμό στους τρεις πρώην Καποδιστριακούς Δήμους της περιοχής:

	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ*			ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	
ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΔΟΤΙΑΣ	712	121	833	1629
ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ	411	69	480	1181
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΝΗΣ	545	66	611	1257

*Ως οικονομικά ενεργός αναφέρεται ο πληθυσμός, που είτε εργάζεται, είτε είναι ικανός για εργασία.

3.3.1 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Διαχρονικά η κύρια απασχόληση των κατοίκων σχετίζεται με τον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, ήτοι με τη γεωργία, την κτηνοτροφία, τη μελισσοκομία και την υλοτομία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ (απογραφή 2000), τα ποσοστά γεωργικής γης στους πρώην δήμους Αποδοτίας, Πλατάνου και Πυλίνης, ανέρχονται σε 11%, 14% και 15% αντίστοιχα. Λόγω της μικρής έκτασης των καλλιεργήσιμων εδαφών και του επικλινούς του εδάφους, τα περισσότερα από τα καλλιεργούμενα τμήματα αποτελούνται από αναβαθμίδες (πεζούλες). Έτσι αποφέρουν περιορισμένη παραγωγή, η οποία καταναλώνεται από τους ίδιους τους κατοίκους και κυρίως περιλαμβάνει κηπευτικά (τομάτες, πατάτες κλπ), καρποφόρα δένδρα (καστανιές, μηλιές, καρυδιές, αμυγδαλιές και κερασιές), ελαιόδενδρα, καθώς και σιτηρά (σιτάρι, βρώμη, καλαμπόκι κλπ). Επίσης απαντάται περιορισμένη αμπελοκαλλιέργεια ποικιλιών όπως μαλαγουζιά και φλέρια, ενώ μέρος της εν λόγω παραγωγής προορίζεται για την παρασκευή τσίπουρου.

Σε ό,τι αφορά στην κτηνοτροφία, λόγω των εκτεταμένων χορτολιβαδικών εκτάσεων παρουσιάζει σταθερότητα, με τάσεις ανάπτυξης και εστιάζεται κυρίως στην εκτροφή αιγοπροβάτων και βοοειδών, είτε υπό μορφή ενσταβλισμένης – εντατικής κτηνοτροφίας, είτε ελευθέρως βοσκής. Παράλληλα η πλούσια και ποικίλη χλωρίδα της περιοχής δρα ενισχυτικά στην ενασχόληση με την μελισσοκομία, που είτε αποτελεί την κύρια απασχόληση, είτε συμπληρωματική απασχόληση των κατοίκων.

Το 75% της Ορεινής Ναυπακτίας καλύπτεται από δάση. Μολαταύτα δεν εντοπίζεται οργανωμένη εκμετάλλευση της ξυλείας, εκτός από εκείνη που προορίζεται κυρίως για καυσόξυλα, παραγωγή κάρβουνου, καθώς και εποχικά, κατά την περίοδο των Χριστουγέννων, για χριστουγεννιάτικα δένδρα.

3.3.2 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ο δευτερογενής τομέας χαρακτηρίζεται ως υποτονικός και περιορίζεται κατά κύριο λόγο σε κάποιες οικοτεχνίες στον μεταποιητικό τομέα, που αφορά στην επεξεργασία και μεταποίηση προϊόντων γάλακτος (τυρί, γιαούρτι), καθώς και την παραγωγή κρασιού, τσίπουρου και γλυκών κουταλιού.

3.3.3 ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Στη συνεχώς αυξανόμενη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, συνέβαλε καθοριστικά η εξασφάλιση κοινοτικών κονδυλίων μέσω των ευρωπαϊκών προγραμματων LEADER και ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2000-2006. Κατ' αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκε το κατάλληλο περιβάλλον ανάπτυξης του τριτογενούς τομέα, ιδίως δε στο πεδίο παροχής υπηρεσιών.

Στην Άνω Χώρα της Αποδοτίας, συγκεντρώνονται οι περισσότερες από τις δημόσιες υπηρεσίες της Ορεινής Ναυπακτίας, προς εξυπηρέτηση των κατοίκων. Ειδικότερα καταγράφονται:

- Κέντρο Υγείας,
- Αστυνομικός Σταθμός,
- Ειρηνοδικείο,
- Υποθηκοφυλακείο,
- Δασονομείο,
- Κατάστημα ΕΛΤΑ καθώς και
- Κατάστημα ΟΤΕ.

Επιπλέον λειτουργεί και Συμβολαιογραφείο, ενώ όλες τις έδρες των πρώην Δήμων: στην Άνω Χώρα στον Πλάτανο και στη Σίμο λειτουργούν ΚΕΠ.

3.3.3.1 Η ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο τουρισμός αποτελεί έναν δυναμικό τομέα παροχής υπηρεσιών, ο οποίος παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη κατά την τελευταία δεκαετία.

Ορισμένες από τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, συνιστούν την κύρια πηγή προσέλευσης επισκεπτών στην περιοχή, γεγονός που ενισχύει την περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη. Και τούτο διότι το μοντέλο του μαζικού τουρισμού κρίνεται ως κάτι μάλλον παρωχημένο, με αντίστοιχη ανάπτυξη των εναλλακτικών και πιο εξειδικευμένων – στοχευμένων μορφών του.

Σε μια περιοχή όπως η Ορεινή Ναυπακτία, οι εναλλακτικές μορφές συμβάλλουν σημαντικά στην περαιτέρω οικονομική και κοινωνική της ανάπτυξη. Μεταξύ των άλλων πλεονεκτημάτων που προσφέρουν αυτές οι μορφές τουρισμού, είναι ότι αφενός είναι «χαμηλής όχλησης» για το περιβάλλον και αφετέρου ενισχύουν την περαιτέρω ανάδειξη και προστασία της φύσης, καθώς και όλων των συνιστωσών του εντόπιου πολιτιστικού αποθέματος.

Ειδικά στην Ορεινή Ναυπακτία τα «μοντέλα» εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που είναι υπό ανάπτυξη είναι:

Οικοτουρισμός (περιηγήσεις στη φύση και ειδικότερα σε προστατευόμενες περιοχές - παρατήρηση χλωρίδας και πανίδας),

Αγροτουρισμός (αναπτύσσεται σε αγροτικές περιοχές από αγρότες, οι οποίοι απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα και δραστηριοποιούνται παράλληλα με την τουριστική δραστηριότητα, με στόχο την ενίσχυση του κύριου εισοδήματός τους).

Πολιτιστικός τουρισμός (επισκέψεις αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών περιοχών, μονών και εκκλησιών, με σκοπό εκπαιδευτικό, μορφωτικό, ακόμη και λατρευτικό),

Τουρισμός υγείας (θερμαλισμός, ιαματικός-θεραπευτικός τουρισμός, τουρισμός ευεξίας),

Αθλητικός τουρισμός (outdoor sports, extreme sports, rafting, kayak, ποδηλασία - ποδηλασία βουνού, ορειβασία, διάβαση φαραγγιών, ιππασία, περιπατητικός τουρισμός).

Τουρισμός φύσης (μπορούμε να πούμε ότι ο οικοτουρισμός, ο αγροτουρισμός, καθώς και κάποιες μορφές αθλητικού τουρισμού είναι υποσύνολά του, αν και ασύμβατα με άλλες δράσεις του, όπως το ψάρεμα και το κυνήγι, που μπορούν να λάβουν χώρα μόνο σε περιοχές που επιτρέπονται).

Αιχμή του δόρατος στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής αποτελούν τα ξενοδοχειακού τύπου καλύμματα, τα οποία έχουν θεαματικά αυξηθεί την τρέχουσα δεκαετία, εξαιτίας και των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Leader και ΠΕΠ Ορεινών Όγκων. Αναλυτικά παρατίθεται πίνακας των καταλυμάτων της περιοχής, γύρω από τα οποία αναπτύσσονται και πολλοί άλλοι συναφείς κλάδοι του τομέα παροχής υπηρεσιών.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Α/Α	ΟΝΟΜΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ/ ΕΝΟΙΚ. ΔΙΑΜΕΡ.	ΚΑΤΗΓ.	ΑΡΙΘ. ΔΩΜ.	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	CRYSTAL MOUNTAIN	Γ	60	ΑΝΩ ΧΩΡΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	
2	ΚΑΝΑΒΕΪΚΟ – παραδοσιακός ξενώνας	Γ	7	ΑΝΩ ΧΩΡΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	LEADER II
3	VILLAGE INN – επιπλωμ. διαμερισμ.	Γ	8	ΑΝΩ ΧΩΡΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	LEADER II
4	ΤΑ ΠΕΤΡΙΝΑ – επιπλωμ. Διαμερισμ.	Γ	9	ΑΝΩ ΧΩΡΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	LEADER II
5	ΑΛΘΑΙΑ – μονόχωρες κατοικίες	Γ	3	ΑΝΩ ΧΩΡΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	ΠΕΠ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ 2000 – 2006
6	ΜΑΤΟΣ ΒΑΣ. – ενοικ. δωμ.	Γ		ΑΝΩ ΧΩΡΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	
7	ΞΕΝΙΟΣ – ξενώνας (ξύλινα σπίτια)	Γ	9	ΚΑΤΩ ΧΩΡΑ - ΑΠΟΔΟΤΙΑ	LEADER II & LEADER+
8	ΦΑΡΜΑ ΜΙΧΟΥ – ξενώνας	Γ	5	ΛΑΛΚΑ ΚΡΥΟΝΕΡΙΩΝ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	LEADER II
9	ΔΡΥΑΔΕΣ – ενοικ. διαμερ.	Γ	6	ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΤΙΣΣΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	LEADER II
10	ΣΜΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ – μονόχωρες & διχωρες κατοικίες	Γ	4	ΛΕΥΚΑ - ΑΠΟΔΟΤΙΑ	ΠΕΠ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ 2000 – 2006
11	ΖΟΡΜΠΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ επιπλω. διαμ.	Γ	4	ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	ΠΕΠ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ 2000 – 2006
12	ΕΛΑΤΟΥ	Γ	16	ΕΛΑΤΟΥ - ΑΠΟΔΟΤΙΑ	
13	ΤΕΡΨΙΘΕΑ	Γ	13	ΤΕΡΨΙΘΕΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	
14	ΞΕΝΩΝΑΣ			ΤΕΡΨΙΘΕΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	
15	ΤΟ ΠΕΤΡΙΝΟ – επιπλω. διαμ.	Γ	3	ΛΙΜΝΙΤΣΑ – ΑΠΟΔΟΤΙΑ	LEADER II
16	ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ	Γ	9	ΠΛΑΤΑΝΟΣ	LEADER II
17	ΑΛΩΝΑΚΙ – ξενώνας	Γ	7	ΠΛΑΤΑΝΟΣ	LEADER II
18	ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ	Γ	10	ΠΛΑΤΑΝΟΣ	ΠΕΠ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ 2000 – 2006
19	ΓΡΙΒΑΣ	Γ	10	ΚΑΜΠΟΣ ΣΙΜΟΥ – ΠΥΛΗΝΗ	LEADER II
20	ΤΟ ΜΠΑΛΚΟΝΙ ΤΟΥ ΕΥΗΝΟΥ	Γ	6	ΚΛΕΦΤΑΛΩΝΟ ΦΑΜΙΛΑΣ – ΠΥΛΗΝΗ	LEADER II
21	ΟΡΕΙΝΗ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑ – 2 μονόχωρ. & 2 διχωρ. Κατοικίες	Γ	4	ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΣ – ΠΥΛΗΝΗ	ΠΕΠ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ 2000 – 2006
22	ΚΑΛΛΙΡΟΗ	Δ	25	ΛΟΥΤΡΑΣΤΑΧΤΗΣ – ΠΥΛΗΝΗ	

Εκτός από τα υφιστάμενα καταλύματα, βρίσκονται στο στάδιο κατασκευής ορισμένα ακόμη, χρηματοδοτούμενα και αυτά από τα ευρωπαϊκά προγράμματα LEADER+ και ΠΕΠ.

Όπως ήδη προαναφέρθηκε γύρω από τις υφιστάμενες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, αλλά και σε κοντινές αποστάσεις από αυτές έχει αναπτυχθεί ένα αξιόλογο δίκτυο καταστημάτων παροχής υπηρεσιών, όπως καφεενεία, εστιατόρια κλπ, τα οποία εξυπηρετούν τους επισκέπτες της περιοχής.

3.3.3.2 ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ ΣΗΜΕΡΑ

Η μεγάλη οικονομική κρίση που πλήττει το τελευταίο διάστημα την Ελλάδα, με αποτέλεσμα τη βαθιά οικονομική ύφεση, είχε ως αποτέλεσμα την μεγάλη υποχώρηση του τζίρου σε όλους της κλάδους του εμπορίου και της παροχής υπηρεσιών.

Η ελληνική πολιτεία, στην προσπάθεια τόνωσης της αγοράς, κυκλοφόρησε διάφορα εργαλεία, τα οποία χρηματοδοτούν δράσεις αντιμετώπισης της κρίσης. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομοσπονδία Επαγγελματικών, Βιοτεχνικών και Εμπορικών Σωματείων Ναυπακτίας και Δωρίδας (Ο.Ε.Β.Ε.Σ.Ν.Δ), ανέθεσε στην ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ - ΟΤΑ, την εκπόνηση μελέτης, για την ένταξη των τοπικών επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου και των μονάδων διανυκτέρευσης (ξενοδοχεία, ξενώνες, ενοικ. δωμάτια), στο πρόγραμμα: «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που απασχολούν 1-49 άτομα, εντός της οικονομικής κρίσης».

Μεταξύ των όσων αναφέρονται στη μελέτη, υπάρχουν σημαντικά στοιχεία, τα οποία θα συνεισφέρουν στην κατανόηση του τουριστικού τοπίου, στο χώρο δραστηριοποίησης του Αγροτουριστικού Συνεταιρισμού.

Σχετικό απόσπασμα παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II της παρούσας εργασίας.

3.3.3.3 Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από το πλούσιο πολιτιστικό της απόθεμα, το οποίο απαντάται διασκορπισμένο σε κάθε γωνιά της. Τα καλύτερα διατηρημένα από τα πολιτιστικά της μνημεία, ανάγονται κυρίως στη υστεροβυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο και είναι κυρίως θρησκευτικά, ενώ υπάρχουν αρκετά δείγματα, κυρίως αρχιτεκτονικής, που καλύπτουν την μετεπαναστατική και νεότερη περίοδο της ελληνικής ιστορίας.

Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III της μελέτης, αναγράφονται αναλυτικά τα σημαντικότερα πολιτιστικά μνημεία, ταξινομημένα ανά περιοχή και κατά είδος.

Επιπροσθέτως, στο ίδιο παράρτημα αναγράφονται και ορισμένες δραστηριότητες, που είναι οι ενδεδειγμένες για την περιοχή. Η επιλογή προσάρτησής τους στον πίνακα έγινε με το σκεπτικό ότι όλες αυτές οι δραστηριότητες, φέρνουν τον επισκέπτη εγγύτερα στη φύση, καθώς και στα μνημεία πολιτισμού. Έτσι έχει τη δυνατότητα να συνδυάσει την προσωπική

του αναπτυχί με μια πιο βαθιά προσέγγιση του πολιτιστικού πλούτου που κρύβεται στα χωριά, τους οικισμούς και τις κωμοπόλεις της Ορεινής Ναυπακτίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

4.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

4.1.1 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Από όσα προαναφέρθηκαν καθίσταται σαφές ότι στην Ορεινή Ναυπακτία και ειδικότερα στην Άνω Χώρα του πρώην Δήμου Αποδοτίας, την τελευταία δεκαετία συντελείται μια δυναμική, ήπιου χαρακτήρα, τουριστική ανάπτυξη, βασισμένη στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής.

Τούτο τεκμηριώνεται από την συνεχώς αυξανόμενη τάση επενδυτικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα στον τομέα διαμονής και εστίασης. Η τάση αυτή ενισχύθηκε και συνεχίζει να ενισχύεται σε μεγάλο βαθμό από τα ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως τα LEADER, το ΠΕΠ Ορεινών Όγκων κλπ

Οι συντονισμένες προσπάθειες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των επαγγελματιών του τουριστικού κλάδου για προβολή της περιοχής, είχαν ως αποτέλεσμα να καταστεί η Ορεινή Ναυπακτία ένας από τους δημοφιλέστερους χειμερινούς προορισμούς στην Ελλάδα.

Μολαταύτα, οι λοιπές προσφερόμενες υπηρεσίες προς τους τουρίστες κρίνονται ανεπαρκείς. Επί παραδείγματι στην περιοχή, με εξαίρεση τις εναλλακτικές αθλητικές δραστηριότητες στο «Χάνι Μπανιά»¹⁹, στον Εύηνο, δεν παρέχονται υπηρεσίες εναλλακτικών μορφών τουριστικών δραστηριοτήτων, όπως οργανωμένες ξεναγήσεις στη φύση και σε σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος, ορειβασία, δημιουργική απασχόληση των παιδιών κλπ.

Ομοίως παρατηρείται απουσία προσφοράς πιστοποιημένων τοπικών παραδοσιακών προϊόντων, καθότι εκείνα που προσφέρονται είναι αμφιβόλου προέλευσης και ποιότητας.

Επομένως σκοπός της υπό ίδρυση επιχείρησης είναι να καλύψει το μεγάλο κενό που παρατηρείται αφενός στον τομέα παροχής εναλλακτικών τουριστικών υπηρεσιών και αφετέρου στον τομέα προσφοράς παραδοσιακών, πιστοποιημένων τοπικών προϊόντων.

¹⁹ Στην ανάπτυξη των αθλητικών δραστηριοτήτων, συνέβαλε καθοριστικά η δημιουργία της ολυμπιακής πίστας κανόε-καγιάκ, η οποία χρησιμοποιείται και ως εθνικό προπονητικό κέντρο.

4.1.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (Νομική υπόσταση, είδος της επιχείρησης, δομές)

Όπως ήδη αναφέρθηκε, στόχος είναι η ίδρυση ενός αγροτουριστικού συνεταιρισμού, με έδρα την Άνω Χώρα, ο οποίος, όπως θα ορίζεται από το καταστατικό του και βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας²⁰, θα διοικείται από ένα πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο θα εκλέγεται από το σύνολο των μελών. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. θα είναι τετραετής και το σχήμα του θα είναι: Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Γεν. Γραμματέας, Ταμίας και ένα Μέλος.

Μέσα στις προβλέψεις του καταστατικού θα είναι η σύγκλιση Γενικής Συνέλευσης κάθε τρεις μήνες, με σκοπό την ενημέρωση των μελών για τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού και τη λήψη αποφάσεων για την πορεία του. Για το λόγο αυτό, μεταξύ των υποχρεώσεων του Δ.Σ. θα είναι η έκθεση πεπραγμένων και οι προτάσεις για τις δράσεις του Συνεταιρισμού, σε έγγραφο που θα διανέμεται, ταυτόχρονα με την πρόσκληση σε Γενική Συνέλευση, σε όλα τα μέλη.

4.1.3 ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Οι καταγεγραμμένες ελλείψεις στον τομέα των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών, αποτέλεσαν τον οδηγό δόμησης του αγροτουριστικού συνεταιρισμού.

Αναλυτικά στο σχέδιό μας έχουμε εντάξει τις εξής δραστηριότητες:

1. Δημιουργία πρότυπου πιστοποιημένου εργαστηρίου παρασκευής και τυποποίησης προϊόντων, όπως γλυκών κουταλιού, ζυμαρικών, ηδύποτων, τσίπουρου κλπ, αξιοποιώντας σχεδόν αποκλειστικά πρώτες ύλες που προέρχονται από την περιοχή.
2. Παράλληλα το εργαστήριο θα λειτουργεί κατά τα Σαββατοκύριακα και ως εκπαιδευτικό κέντρο, παρέχοντας τη δυνατότητα σε παιδιά να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά προγράμματα, άμεσα σχετιζόμενα με την παραγωγή του εργαστηρίου. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα έχουν τη δυνατότητα να κατανοήσουν τις πρακτικές λειτουργίας μιας αγροτικής κοινωνίας, ειδικότερα δε σε δράσεις που τείνουν να εκλείψουν και σίγουρα δεν υπάρχουν στα αστικά περιβάλλοντα.
3. Δημιουργία πρατηρίου πώλησης των παραγόμενων προϊόντων.
4. Στο χώρο του πρατηρίου στοχεύουμε να συστεγασθεί και ένα τουριστικό πρακτορείο, το οποίο, σε συνεργασία και με τις άλλες τουριστικού προσανατολισμού επιχειρήσεις, θα παρέχει τις εξής υπηρεσίες:
 - α. πληροφορίες για τις ξενοδοχειακές μονάδες της περιοχής (τοποθεσία, παρεχόμενες υπηρεσίες, διαθεσιμότητα δωματίων κλπ).
 - β. κρατήσεις για τα ξενοδοχεία της περιοχής.

²⁰ Ν 2810/2000, ΦΕΚ 61/09.03.2000, τεύχος Α΄

γ. δημιουργία και υλοποίηση προγραμμάτων εναλλακτικών δραστηριοτήτων για τους επισκέπτες όπως:

- πεζοπορία,
- περίπατοι γνωριμίας με τη χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής,
- διοργάνωση ημερήσιων εκδρομών σε σημεία ενδιαφέροντος (π.χ. γνωριμία με την ευρύτερη περιοχή και το ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον της, επίσκεψη μνημείων πολιτισμού και ιστορίας, γνωριμία με τα παραδοσιακά επαγγέλματα και τις αγροτικές μεθόδους παραγωγής κλπ),
- γευσίγνωσία,
- σπορ υπαίθρου κλπ.

Στο πλαίσιο αυτό θα υλοποιούνται ξεχωριστά και δραστηριότητες και εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά, κατάλληλα προσαρμοσμένων στις ηλικιακές τους ανάγκες.

δ. δράσεις προβολής της περιοχής και περαιτέρω ανάδειξής της ως τουριστικού προορισμού, σε συνεργασία τόσο με συναφείς επιχειρήσεις, όσο και με την τοπική αυτοδιοίκηση:

- δημιουργία δίγλωσσης (ελληνικά – αγγλικά) ιστοσελίδας και σύνδεσή της με portals που εξειδικεύονται στον τουρισμό, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.
 - συμμετοχή σε τουριστικές εκθέσεις εντός και εκτός Ελλάδας, σε συνεργασία με τους συναφείς κλάδους της περιοχής, καθώς και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
 - δημιουργία δίγλωσσου έντυπου και ηλεκτρονικού τουριστικού οδηγού της περιοχής σε συνεργασία και πάλι με τους άλλους επαγγελματίες και .
4. Περαιτέρω προβολή της περιοχής μέσω των Μ.Μ.Ε. και ιδίως μέσω τηλεοπτικών εκπομπών, σε κανάλια πανελλαδικής εμβέλειας (π.χ. «Μένουμε Ελλάδα», «Γυρίσματα» κλπ).

4.1.4 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ & ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΑΓΟΡΑΣ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Η τοπική και η ευρύτερη αγορά παρουσιάζει ευκαιρίες για μεσο-μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Περαιτέρω ώθηση προβλέπεται να δοθεί, εφόσον υλοποιηθούν οι κυβερνητικές εξαγγελίες για την ανάπτυξη της υπαίθρου. Προς αυτήν την κατεύθυνση θα δράσει ενισχυτικά και το νέο μοντέλο για την «πράσινη ανάπτυξη», σε συνδυασμό με τις ισχύουσες ευνοϊκές χρηματοδοτήσεις του νέου αναπτυξιακού νόμου και των εξειδικευμένων ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Εν τούτοις αρχικά ο προσανατολισμός μας στρέφεται στη διεύθυνση αφενός στην τοπική αγορά της Ορεινής Ναυπακτίας και κυρίως της Άνω Χώρας και αφετέρου στην αγορά της Ναυπάκτου. Επιπλέον θα επιχειρηθεί και η μεθοδευμένη διεύθυνση στην παγκόσμια αγορά, για εξειδικευμένα προϊόντα μέσω της δημιουργίας ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop).

Όσον αφορά στην αγορά της Ορεινής Ναυπακτίας κρίνεται ικανοποιητική, αν αναλογιστούμε ότι η περιοχή συγκαταλέγεται μεταξύ των δημοφιλέστερων χειμερινών προορισμών στην Ελλάδα. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία που παραθέσαμε σχετικά με την επισκεψιμότητα της περιοχής,²¹ καθώς και από το γεγονός ότι αρκετοί από τους επισκέπτες που καταλύουν στη Ναύπακτο επιλέγουν την Ορεινή Ναυπακτία για σύντομες αποδράσεις.

Ο ανταγωνισμός στους τομείς δραστηριοποίησης της επιχείρησης αξιολογείται ως ιδιαίτερα μικρός, καθώς τις υφιστάμενες ανάγκες ζήτησης επιχειρούν να καλύψουν εκ των ενόντων κάποιες από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, και τις επιχειρήσεις εστίασης και λιανικής πώλησης. Ωστόσο σε κάθε περίπτωση οι προσπάθειες δεν γίνονται οργανωμένα²² και με συγκεκριμένες προδιαγραφές και πιστοποιήσεις.

Αναφορικά με τον ανταγωνισμό στην αγορά της Ναυπάκτου, κρίνεται ως μηδενικός, σε σχέση με την παροχή τουριστικών υπηρεσιών για την περιοχή της Ορεινής Ναυπακτίας και μέτριος σε σχέση με την πώληση τοπικών προϊόντων. Η δυνητικά κατεξοχήν ανταγωνιστική επιχείρηση, ο Γυναικείος Συνεταιρισμός Ναυπάκτου, παραμένει στατικός, αφού δεν έχει να επιδείξει καμία αναπτυξιακή δράση και προοπτική από την ίδρυσή του ως σήμερα.²³ Επιπλέον σημειώνεται ότι ο Συνεταιρισμός δεν έχει πιστοποιηθεί κατά ISO 22000 και HACCP.

Σχετικά με τη λειτουργία του e-shop, οι διεθνείς τάσεις δείχνουν ότι αυξάνεται διαρκώς ο αριθμός των ατόμων που «ψωνίζουν από το σπίτι τους». Επιπλέον είναι ένα εργαλείο, που δίνει τη δυνατότητα στον «πωλητή», να επεκτείνει τις δραστηριότητές του διεθνώς. Επομένως εκτός του γεγονότος ότι αυξάνει τους δυνητικούς αγοραστές των προϊόντων, συμβάλλει και στην εξωστρέφεια και αναγνωρισιμότητα, όχι μόνο της επιχείρησης, αλλά και της περιοχής στη διεθνή τουριστική αγορά

²¹ Στοιχεία από τη μελέτη που εκπόνησε η ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ - ΟΤΑ, για λογαριασμό της (Ο.Ε.Β.Ε.Σ.Ν.Δ), για την ένταξη των τοπικών επιχειρήσεων διανυκτέρευσης στο πρόγραμμα: «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που απασχολούν 1-49 άτομα, εντός της οικονομικής κρίσης».

²² Η εξαίρεση που προαναφέρθηκε σχετικά με τις δραστηριότητες στο Χάνι Μπανιά, δεν μπορεί να ενταχθεί στον ανταγωνισμό, καθόσον απέχει πολύ (περίπου 2 ώρες και προς άλλη κατεύθυνση) από την περιοχή δραστηριοποίησης της επιχείρησης.

²³ Σημειώνεται ότι παρά τις επανειλημμένες κρούσεις μας, για την παράδοση στατιστικών στοιχείων, σχετικά με τη λειτουργία του Συνεταιρισμού, δεν κατέστη δυνατόν, λόγω οργανωτικών αδυναμιών.

4.1.5 S.W.O.T. ΑΝΑΛΥΣΗ

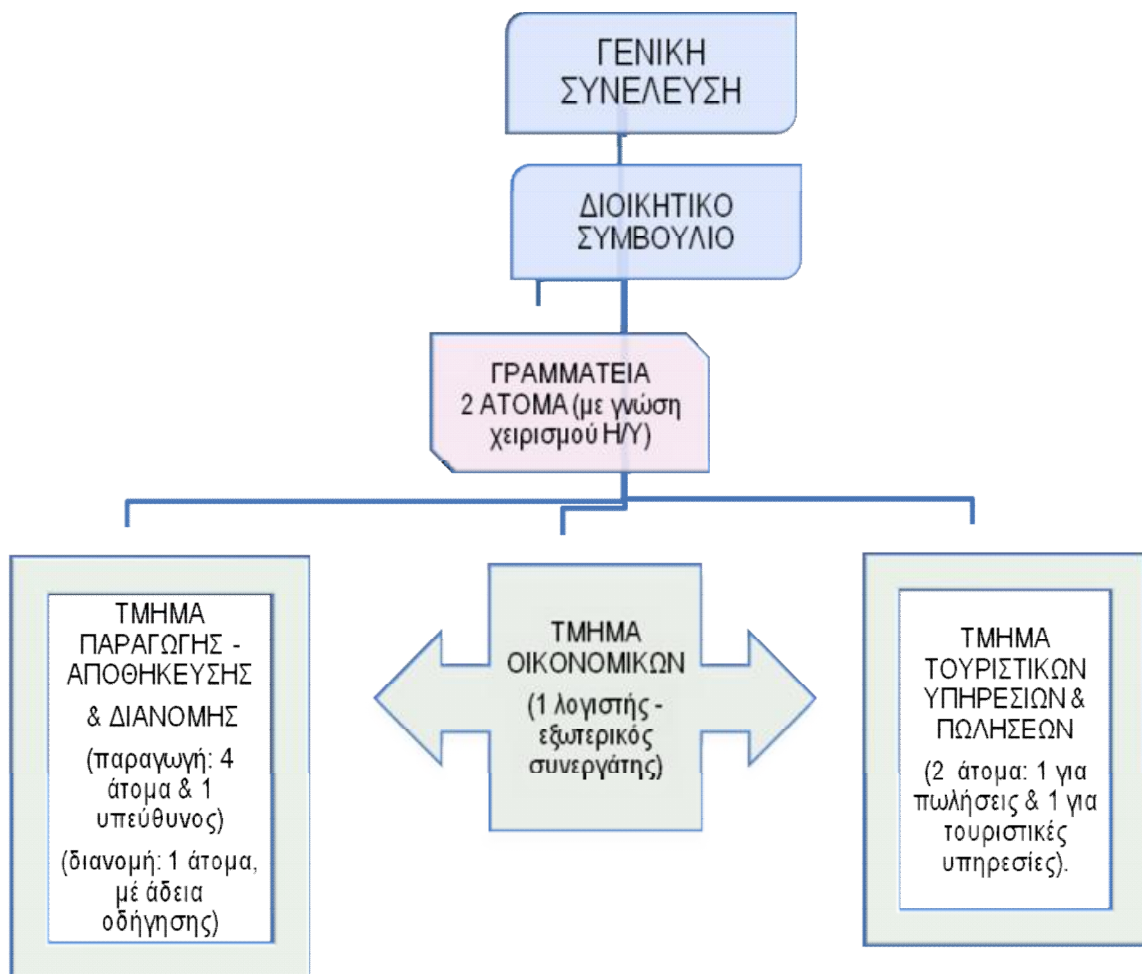
	ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
Ε Σ Ω Τ Ε Ρ Ι Κ Ο Π Ε Ρ Ι Β Α Λ Λ Ο Ν	<p style="text-align: center;"><u>ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (S)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Πιστοποίηση της επιχείρησης κατά ISO 22000 & HACCP • Πιστοποιημένα προϊόντα. • Η αξιοποίηση και η εξαιρετική ποιότητα των χρησιμοποιούμενων τοπικών πρώτων υλών. • Η εντοπιότητα του προσωπικού. • Η καλή οργάνωση του Συνεταιρισμού. • Η στρατηγική θέση της επιχείρησης, στο πιο προβεβλημένο σημείο της Ορεινής Ναυπακτίας. • Ευκολία πρόσβασης στην αγορά της Ναυπάκτου, λόγω των διαπροσωπικών σχέσεων των μελών του Συνεταιρισμού. • Ο άρτιος τεχνολογικός εξοπλισμός του γραφείου της επιχείρησης. 	<p style="text-align: center;"><u>ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (W)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Η έλλειψη αναγνωρισιμότητας της επιχείρησης. • Η δυσκολία εξεύρεσης εξειδικευμένου προσωπικού. • Το αρχικό κόστος της επένδυσης. • Η δυσκολία άμεσης χρηματοδότησης από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα. • Οι δυσκολίες, λόγω της κρίσης, δανεισμού από τις Τράπεζες. • Η έλλειψη συνεταιριστικής κουλτούρας στους κατοίκους της περιοχής. • Η απουσία αλλοδαπών τουριστών.
Ε Ξ Ω Τ Ε Ρ Ι Κ Ο Π Ε Ρ Ι Β Α Λ Λ Ο Ν	<p style="text-align: center;"><u>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (O)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Η αναπτυξιακή προοπτική της περιοχής. • Το νέο νομοθετικό πλαίσιο & η βούληση της πολιτείας για προώθηση της «πράσινης ανάπτυξης». • Η απουσία αξιόλογου ανταγωνισμού. • Η διείσδυση στην αγορά της Ναυπάκτου, προς κάλυψη υπαρκτών αναγκών. • Η δυνατότητα οργανωμένης αξιοποίησης του παρθένου καστανοδάσους της Άνω Χώρας. • Η δυνατότητα ένταξης της επιχείρησης στο «Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας Αιτωλίας»²⁴, όπως και στο «Τοπικό Διεπαγγελματικό Σύμφωνο»²⁵. • Η πρόθεση συνεργασίας, τόσο μεταξύ των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων όσο και με επιχειρήσεις άλλων κλάδων, ιδίως του αγροτοδιατροφικού τομέα, με σκοπό την ανάδειξη της ταυτότητας της περιοχής²⁶. • E-shop • Συνεργασία με τουριστικά πρακτορεία & tour operators. 	<p style="text-align: center;"><u>ΑΠΕΙΛΕΣ (T)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Οικονομική κρίση & η συνακόλουθη πτωτική τάση του εσωτερικού τουρισμού. • Δυσκολία πρόσβασης, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες. • ο πιθανός μελλοντικός ανταγωνισμός.

²⁴ <http://www.agro-tour.net/web/guest/companies/~topic/208> : «Το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας Αιτωλίας (ΤΣΠ) δημιουργήθηκε από επιχειρήσεις αγροτικού τουρισμού που υλοποιήθηκαν στην περιοχή της ορεινής Ναυπακτίας στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER II, αλλά και λοιπών επιχειρήσεων της περιοχής και των επιχειρήσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER +. Μέχρι σήμερα αριθμεί 29 μέλη.»

²⁵ <http://www.aitoliki.gr/index.php/gr/program/category/1>: Πρόκειται για πρωτοβουλία που εντάσσεται στους ειδικούς στόχους της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+ και αποσκοπεί στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή παρέμβασης της ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΟΤΑ.

²⁶ ό.π., Μελέτη Αιτωλικής Αναπτυξιακής Α.Ε.-Ο.Τ.Α., για Ο.Ε.Β.Ε.Σ.Ν.Δ

4.1.6 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Όπως ήδη αναφέρθηκε ο Συνεταιρισμός ελέγχεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού. Από αυτήν εκλέγεται το πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο έχει την κύρια ευθύνη λειτουργίας του Συνεταιρισμού. Στο οργανόγραμμα του συνεταιρισμού δεν παρουσιάζονται οι εξωτερικοί συνεργάτες, οι οποίοι θα

απασχολούνται εποχικά, κυρίως στον τομέα της παροχής τουριστικών υπηρεσιών. Και τούτο διότι τα μέλη του συνεταιρισμού ενδέχεται να μη διαθέτουν την απαιτούμενη κατάρτιση για την παροχή εξειδικευμένων τουριστικών υπηρεσιών. Οπότε η επιχείρηση θα επιδιώξει τη συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες, όπως επί παραδείγματι εκπαιδευτές, οδηγούς βουνού, ορειβάτες κλπ. Κατ' αυτόν τον τρόπο η επιχείρηση καθίσταται περισσότερο ευέλικτη και ταυτόχρονα μειώνει το λειτουργικό της κόστος, συγκριτικά με το κόστος που θα προέκυπτε αν προσλάμβανε εξειδικευμένο προσωπικό με σύμβαση εργασίας. Επιπλέον καθίσταται περισσότερο ανταγωνιστική, προσφέροντας προϊόντα, τα οποία συνοδεύονται από υψηλού επιπέδου υπηρεσίες.

4.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Για να παρουσιαστούν τα οικονομικά στοιχεία του συνεταιρισμού, θα ακολουθήσουμε την εξής σειρά:

- Την εκτίμηση του κόστους των παγίων εγκαταστάσεων της αρχικής επένδυσης, προκειμένου να έχει ολοκληρωθεί όλη η προετοιμασία και να είναι έτοιμος ο συνεταιρισμός να λειτουργήσει πλήρως.
- Τις πηγές χρηματοδότησης της αρχικής επένδυσης,
- Το κόστος λειτουργίας,
- τον υπολογισμό των εσόδων και τις προβλέψεις των πωλήσεων και τέλος
- Τον προϋπολογισμό εσόδων και δαπανών.

4.2.1 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΑΡΧΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	ΠΟΣΟ ΣΕ €
Διαμόρφωση χώρων και ειδικές εγκαταστάσεις	7.000
Ειδικό σήμα Ε.Ο.Τ. για τη λειτουργία του τουριστικού γραφείου	12.000
Μελέτες & υπηρεσίες υποστήριξης για πιστοποίηση της επιχείρησης κατά ISO 22000 & HACCP	8.000
Εξοπλισμός χώρου γραφείου/ πωλητηρίου (έπιπλα, επαγγελματικός εξοπλισμός κλπ)	7.000
Εξοπλισμός παραγωγής του εργαστηρίου	30.000
Μεταφορικά μέσα (επαγγελματικό κλειστό ημιφορτηγό για τη μεταφορά	10000

πρώτων υλών και προϊόντων)	
Δαπάνες προβολής και προώθησης	5.000
Λοιπές δαπάνες, απρόβλεπτα	5.000
ΣΥΝΟΛΟ	84.000

4.2.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Για τη χρηματοδότηση των παγίων στοιχείων της επιχείρησης, έχει επιλεγεί το μοντέλο της τριμερούς χρηματοδότησης. Αυτό καθίσταται ευκολότερο, χάρη στο νέο επενδυτικό νόμο, που επιδοτεί τη λειτουργία της επιχείρησης κατά ποσοστό 50%. Εναλλακτικά και με το ίδιο ποσοστό, μπορεί η επιδότηση να προέλθει και από το πρόγραμμα LEADER+ (σε προηγούμενη πρόσκληση του ίδιου προγράμματος είχε συμπεριληφθεί η ίδρυση συνεταιρισμού, αλλά δεν είχε υπάρξει ενδιαφέρον).

Σχετικά με το υπόλοιπο 50%, μπορεί να αντληθεί κατά 25% από το πρόγραμμα Jeremie (πρόγραμμα χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με χαμηλότοκο δάνειο μέσω συγκεκριμένων τραπεζών και με 3ετή περίοδο χάριτος). Το εναπομείναν 25% (22.275 €), θα είναι το ποσό που θα εισφέρει ο συνεταιρισμός από ίδια κεφάλαια, τα οποία προκύπτουν από την εισφορά των μελών του συνεταιρισμού έναντι των συνεταιριστικών τους μεριδίων. Πρόβλεψη είναι η εισφορά κάθε μέλους να ανέρχεται στο ποσό των 2.000 € και τα ιδρυτικά μέλη του συνεταιρισμού να είναι 20. Ως εκ τούτου προκύπτει ότι τα διαθέσιμα ίδια κεφάλαια του συνεταιρισμού ανέρχονται στο ποσό των 40.000 €

4.2.2.1 ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ	ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ
ΑΜΟΙΒΕΣ & ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ (Λογιστής, εξωτερικοί συνεργάτες κλπ)	8.000	7.000	1.000	
ΔΑΠΑΝΕΣ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ (ενοίκιο, ΔΕΗ, ΟΤΕ, κλπ)	11.320	7.140	4.180	
ΦΟΡΟΙ – ΤΕΛΗ	1.000	850	150	
ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΕΛΩΝ	78.703	37.200	24.000	17.503
ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ & ΚΙΝΗΣΗΣ	3.000	2.400		600

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ				
ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ	4.000		4.000	
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	4.000	3.000	1.000	
ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ ΕΞΟΔΑ	4.500		4.500	
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ²⁷				
ΣΥΝΟΛΑ	114.523	57.590	38.830	18.103
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ				114.523

4.2.2.2 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ

Το απαιτούμενο κεφάλαιο κίνησης λειτουργίας της επιχείρησης, προϋπολογίζεται ότι απαιτείται να είναι 19.087 € το οποίο καλύπτεται σχεδόν καθ' ολοκληρία (17.725 €) από τα ίδια κεφάλαια.

4.2.3 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ

Η τιμολόγηση των προϊόντων και υπηρεσιών προκύπτει από την αξιολόγηση της ποιότητάς τους σε συνδυασμό με την τιμολογιακή πολιτική, που ακολουθείται από τον ανταγωνισμό.

4.2.3.1 Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΑΝΟΔΑΣΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΧΩΡΑΣ

Α. ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ιδιαίτερη μνεία οφείλουμε στο μοναδικό καστανοδάσος της Άνω Χώρας, το οποίο θα αποτελέσει ένα βασικό χωρικό πεδίο αναζήτησης εξαιρετικών πρώτων υλών και κατ' επέκταση ένα σημαντικό παράγοντα για τη λειτουργία και τη βιωσιμότητα της εν λόγω αγροτουριστικής επιχείρησης. Πρόκειται για ένα παρθένο και υπεραιώνιο δάσος στο οποίο φύονται καστανιές, που καλλιεργούσαν οι κάτοικοι της περιοχής και το εγκατέλειψαν μετά το μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα της μεταπολεμικής περιόδου.

²⁷ Σύμφωνα με το άρθρο I του Π.Δ. 299/2003, «Οι νέες επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα στα 3 πρώτα χρόνια που ακολουθούν τη διαχείριση που έκαναν έναρξη εργασιών: **α)** να μην πραγματοποιήσουν αποσβέσεις ή **β)** να πραγματοποιήσουν αποσβέσεις με συντελεστή μειωμένο κατά 50% προβλεπόμενο από τους πίνακες». Για τον εν λόγω συνεταιρισμό, επιλέγεται η περίπτωση α, δηλ. η μη πραγματοποίηση αποσβέσεων για το πρώτο έτος λειτουργίας του.

«Το 1930, μετά από σχετικό αίτημα των κατοίκων, το τέως Διοικητικό Δικαστήριο του υπουργείου Γεωργίας εξέδωσε απόφαση με την οποία αναγνωριζόταν η κυριότητα των ιδιοκτητών μόνο στα καστανόδενδρα και όχι στο έδαφος.

Το 1956 το Υπουργείο Γεωργίας παραχώρησε στους σχεδόν 200 δικαιούχους και την πλήρη κυριότητα του καταλαμβανομένου από καστανιές εδάφους με κάποιες, όμως, προϋποθέσεις. Πρώτον τη μη δυνατότητα αλλαγής χρήσης γης (σ.σ. δεν μπορούσαν, δηλαδή, να τα κάνουν οικόπεδα) και δεύτερον τη συνολική διαχείριση του καστανοδάσους που απαιτούσε την εκλογή διαχειριστικής επιτροπής μεταξύ των ιδιοκτητών η οποία και θα ήταν υπεύθυνη για σύνταξη ολοκληρωμένων μελετών για την εκμετάλλευση του καστανεώνα.

Στις δεκαετίες που ακολούθησαν το ενδιαφέρον των κατοίκων για το καστανοδάσος ατόνησε κυρίως λόγω του μεγάλου μεταναστευτικού κύματος που σάρωσε τις ορεινές περιοχές ολόκληρης της Ελλάδας. Έτσι η διαχείριση γινόταν αποσπασματικά. Κάποιοι ιδιοκτήτες καλλιεργούσαν τις καστανιές και έκοβαν ξυλεία, άλλοι εκμεταλλευόντουσαν τα έλατα που συνυπάρχουν στο δάσος πουλώντας τις κορυφές τους σαν Χριστουγεννιάτικα δέντρα ενώ αρκετοί ξέχασαν εντελώς την ύπαρξη της ιδιοκτησίας τους.

Η κατάσταση άλλαξε το 2004 όταν με πρωτοβουλία ιδιοκτητών το Μονομελές Πρωτοδικείο Μεσολογγίου όρισε διαχειριστική επιτροπή με σκοπό να προχωρήσει στην εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχειριστικής μελέτης που είχε συνταχθεί για την περίοδο 1995-2005 και αφορούσε τμήμα του δάσους βορειοδυτικά του οικισμού.»²⁸

Η έκθεση προσωρινής διαχείρισης του ιδιωτικού καστανοδάσους Άνω Χώρας για τη δεκαετία 1995 – 2005 αναφέρει ότι, «Το 1956 το Υπουργείο Γεωργίας βάσει του άρθρου 49, παρ. 2 του Ν.Δ 2501/1953 και με την αριθμ. 162491/3173/17.11.1956 απόφασή του, συμπληρωθείσα με μεταγενέστερες αποφάσεις του κατά τα έτη 1962 και 1966 παραχώρησε κατά πλήρη κυριότητα ολόκληρη την καταλαμβανόμενη έκταση του καστανοδάσους στους κατοίκους της Άνω Χώρας, χωρίς αυτό να αποτελεί μια καθορισμένη μορφή ιδιοκτησίας, αλλά κάθε ιδιοκτήτης διατηρεί την ιδιοκτησία του ως προς την εκμετάλλευση των καστανοδέντρων του», δηλαδή όσο υπάρχουν δέντρα καστανεως είναι ιδιοκτήτης και δεν μπορεί να πουλήσει τη γη.»²⁹

Η χώρα μας σήμερα παράγει 12.000 τόνους κάστανου -το 1960 η παραγωγή άγγιζε τους 18.000 τόνους, ενώ προκειμένου να συμπληρωθεί η ζήτηση της αγοράς, εισάγονται ετησίως περί τις 7.000 τόνους κάστανου³⁰. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης,

²⁸ <http://www.nafpaktia.com/folders/1185/to-kastanodasos-ano-xoras-ekpempei-sos>

²⁹ <http://www.anohora.gr/deltia/%CA%E1%F3%F4%E1%ED%EF%E4%DC%F3%EF%F2%20%A2%ED%F9%20%D7%FE%F1%E1%F2.pdf>

³⁰ <http://www.ethnos.gr/entheta.asp?catid=23354&subid=2&pubid=63063190>

θέλοντας να ενισχύσει την εντόπια παραγωγή, έχει θέσει ήδη από το 2007 ως στόχο το διπλασιασμό της εγχώριας παραγωγής³¹.

B. ΤΟ ΚΑΣΤΑΝΟΔΑΣΟΣ & Ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Η συνεργασία του υπό ίδρυση Αγροτουριστικού Συνεταιρισμού με τους κατόχους του καστανοδάσους, μπορεί να αποφέρει πολλαπλάσια οφέλη και προς τις δύο πλευρές.

Η συνεργασία αυτή μπορεί να συντελεστεί, είτε με την εγγραφή -όσων από τους ιδιοκτήτες επιθυμούν, ως μέλη του Αγροτουριστικού Συνεταιρισμού, είτε συνυπογράφοντας με το Συνεταιρισμό, μια σύμβαση παραχώρησης της αποκλειστικής εκμετάλλευσης των προϊόντων των ιδιοκτησιών τους από το δεύτερο.

Σύμφωνα με την ολοκληρωμένη διαχειριστική μελέτη του καστανοδάσους, για την περίοδο 1995-2005, η έκτασή του υπολογίζεται σε εκατοντάδες στρέμματα³² και αριθμεί δένδρα.

Επομένως η εκμετάλλευση του ώριμου καστανοδάσους, που βρίσκεται στο απόγειο της απόδοσής του, μπορεί να αποφέρει πολλά κέρδη στο Συνεταιρισμό, είτε από την πώληση του καρπού απευθείας στον καταναλωτή, είτε από τη μεταποίησή του, οπότε υπάρχει πολύ σημαντικό ποσοστό προστιθέμενης αξίας.

Επί παραδείγματι:

Κάθε δένδρο αποδίδει μεταξύ 30 – 50 κιλών καρπού.

Αν υπολογίσουμε ως μέση τιμή πώλησης τα 2,5 € τότε το κάθε δένδρο αποδίδει εισόδημα της τάξεως των 75 έως 125 €

Αν τώρα υπολογίσουμε ότι σε κάθε στρέμμα φύονται περί τα 15 καστανόδενδρα, τότε η απόδοση ανά στρέμμα κυμαίνεται μεταξύ 1.125€και 1.875 €

Αν τα έσοδα από την πώληση της πρώτης ύλης αποδίδονται κατά το ήμισυ στους ιδιοκτήτες και κατά το ήμισυ στο συνεταιρισμό, τότε η απόδοση ανά στρέμμα υπολογίζεται μεταξύ 562 & 937 €

Επομένως θεωρούμε ότι ο Συνεταιρισμός καθίσταται βιώσιμος και μόνο από την εκμετάλλευση του καστανοδάσους.

31

https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:tFKNcZxa9FwJ:www.agrotrainingnet.gr/UserFiles/File/meletes/122336_meleti3.pdf+%CE%BA%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%BF+%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%83%CE%B7+%CE%BA%CE%B9%CE%BB%CE%BF+%CE%B1%CE%BD%CE%B1+%CF%83%CF%84%CF%81%CE%B5%CE%BC%CE%BC%CE%B1&hl=el&gl=gr&pid=bl&srcid=ADGEESgD185O91IyAlJS5Fo8P8iPc3dEBx4dU7FON1xLtvq8UISqnY1_b42pjrUgg7IAUGvR3J9QDABS5iC6JwtnLBgObgmueEahUH0I_1Dgp3nEa3zStHix9wB3975CpImgc5evU55&sig=AHIEtbT93N6vuO6GKEYIOAxWIXwUpWShvA

32

4.2.3.2 ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΠΡΟΪΟΝ	ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΣΕ ΒΑΖΟ – ΤΙΜΗ ΣΕ €		
	250 gr.		750 gr
Μήλο	7.00		8.50
Νεράτζι	7.00		8.50
Κυδώνι	7.00		8.50
Σταφύλι	7.00		8.50
Κεράσι	7.00		8.50
Μελιτζανάκι	7.00		8.50
Περγαμόντο	7.00		8.50
Βατόμουρο	7.00		8.50
Καρύδι	7.00		8.50
Κάστανο	7.00		8.50
Νεράτζι πράσινο	7.00		8.50
Φράουλα	7.00		8.50
Σύκο	7.00		8.50
Βύσσινο	7.00		8.50

ΑΛΛΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΒΑΡΟΣ		
Άλλα προϊόντα	500 gr.	1 Kg.	
Μέλι			
Ελάτης	€ 4,80	€ 8,20	
Λικέρ	100 ml	200 ml	
» Βύσσινο	€ 3,50	€ 6,00	
» Καρυδάκι	€ 3,00	€ 5,50	
Γλυκό			
Μαρόν γλασέ	€ 8,50	€15,50	
Τσίπουρο	-	€ 5,50	
ΒΟΤΑΝΑ	ΒΑΡΟΣ		ΤΙΜΗ
Ρίγανη	50 gr		€ 2,50

Τσάι βουνού	50 gr	€ 2,00

ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ	ΒΑΡΟΣ		
	250 gr.		750gr
Κυδώνι	6.00		7.50
Μήλο	6.00		7.50
Κάστανο	6.00		7.50
Σύκο	6.00		7.50
Φράουλα	6.00		7.50
Βατόμουρο	6.00		7.50
Κεράσι	6.00		7.50

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ	ΒΑΡΟΣ	
Ζυμαρικά δικής μας παραγωγής	500 gr.	
Τραχανάς ξυνός	€ 3,40	
Τραχανάς γλυκός	€ 3,40	
Χυλοπίτες	€ 3,40	

* Στις παραπάνω τιμές δεν συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ 23%.

4.2.3.3 ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Τα τουριστικά πακέτα και γενικότερα οι προσφερόμενες τουριστικές υπηρεσίες, διαφοροποιούνται αναλόγως της εποχής και του αριθμού των συμμετεχόντων. Ομοίως διαφορετική πολιτική θα ακολουθείται, αν πρόκειται για μεμονωμένους, για οικογένειες και γκρουπ.

Υπολογίζεται ότι το μέσο κόστος των εκδρομών ανά πελάτη θα είναι 4,80€ διασφαλίζοντας στην επιχείρηση ένα μέσο καθαρό κέρδος της τάξεως του 75%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

Το σενάριο της πρόβλεψης πωλήσεων κρίνεται ότι δεν είναι ούτε υπεραισιόδοξο, ούτε απαισιόδοξο, αλλά δεδομένου της γενικότερης κρίσης της αγοράς στηρίζεται σε συντηρητική βάση.

ΕΠΕΝΔΥΣΗ	ΚΟΣΤΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΟΦΕΛΙΜΗ ΖΩΗ
<i>ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ</i>	37.000,00 €	15%	€ 5.550,00	6,666666667
<i>ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ</i>	7.000,00	20%	1.400,00 €	5
<i>ΚΤΙΡΙΑ</i>	-	6%	€	16,66666667
<i>ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ</i>	10.000,00 €	20%	2.000,00 €	5
<i>ΟΙΚΟΠΕΔΑ</i>	-	0%	€	-
<i>ΕΞΟΔΑ ΙΔΡΥΣΗΣ Α ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ</i>	30.000,00 €	20%	6.000,00 €	5
ΣΥΝΟΛΟ	84.000,00 €		14.950,00 €	

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΤΙΜΗ	ΜΕΤΑΒΛΗΤΑ ΚΟΣΤΗ (ΟΧΙ ΓΒΕ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ %	ΜΙΓΜΑ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΣΤΑΘΜ ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΙΚ ΚΕΡΔΟΥΣ
ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ 1	7,00 €	3,30 €	52,86%	47,14%	11,91%	6,30%
ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ 2	8,50 €	4,10 €	51,76%	48,24%	18,08%	9,36%
ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ 1	6,00 €	3,20 €	46,67%	53,33%	8,51%	3,97%
ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ 2	7,50 €	4,10 €	45,33%	54,67%	10,11%	4,58%
ΖΥΜΑΡΙΚΑ	3,40 €	1,80 €	47,06%	52,94%	5,55%	2,61%
ΜΕΤΑΠΩΛΙΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ 1			25,00%	75,00%	6,03%	1,51%
ΜΕΤΑΠΩΛΙΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ 2	ΧΩΡΙΣ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΚΟΣΤΗ		35,00%	65,00%	6,80%	2,38%
ΜΕΤΑΠΩΛΙΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ 3			45,00%	55,00%	7%	3,06%
ΕΚΔΡΟΜΕΣ	18,00 €	4,80 €	73,33%	26,67%	25,58%	18,76%
	ΕΡΓΑΤΙΚΑ/ΕΚΔΡ	120,00 €				
				ΣΥΝΟΛΟ Μ.Ο	100,00%	52,52%
					11,11%	
ΣΤΑΘΜΙΣΜ % ΜΙΚΤ ΚΕΡΔΟΥΣ	52,52%					

ΠΑΓΙΑ ΕΞΟΔΑ

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	14.950,00 €
ΕΝΟΙΚΙΑ	13.000,00 €
ΔΕΚΟ	2.000,00 €
ΆΛΛΑ ΕΞΟΔΑ	1.500,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	31.450,00 €

ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ

59.882,44 €

ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

ΔΩΜΑΤΙΑ	150
ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ	65%
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΜΕΡΕΣ)	70
Μ.Ο ΑΤΟΜΩΝ ΑΝΑ ΕΚΔΡΟΜΗ	25
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΚΑΤΑΛΗΜΑΤΩΝ (ΜΕΡΕΣ)	5
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ	45%
ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΓΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ	55%
ΝΤΟΠΙΟΙ	100
ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΗΣ ΝΤΟΠΙΩΝ	3
ΠΙΘΑΝΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ)	614,25
ΠΙΘΑΝΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ (ΝΤΟΠΙΟΙ)	135

ΠΡΟΙΟΝΤΑ	ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ 1	ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ 2	ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ 1	ΜΑΡΜΕΛΑΔΕ Σ 2	ΖΥΜΑΡΙΚΑ
ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΠΩΛΗΣΗΣ* ΠΙΘΑΝΟ ΑΡΙΘΜΟ	120%	150%	100%	95%	115%
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	899	1124	749	712	862
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΥΡΩ	6.293,00 €	9.554,00 €	4.494,00 €	5.340,00 €	2.930,80 €

Μ.Ο ΠΩΛΗΣΗΣ	Μ.Ο ΠΩΛΗΣΗΣ	Μ.Ο ΠΩΛΗΣΗΣ
5,00 €	6,00 €	7,00 €
ΜΕΤΑΠΩΛΙΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ 1	ΜΕΤΑΠΩΛΙΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ 2	ΜΕΤΑΠΩΛΙΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ 3
85%	80%	75%
637	599	562
3.185,00 €	3.594,00 €	3.934,00 €

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	20%
ΕΤΗΣΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΙΜΩΝ (ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ)	2,50%
ΕΤΗΣΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ (ΑΝΑΠΤΥΞΗ)	3%
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΖΩΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	20
ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΗ ΑΠΟΔΟΣΗ	7%

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ 5ΕΤΙΑΣ											
ΕΤΟΣ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
<i>ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ</i>	5.550,00 €	5.550,00 €	5.550,00 €	5.550,00	5.550,00 €	5.550,00 €	3.700,00 €	- €	- €	- €	
	1.400,00 €	1.400,00 €	1.400,00 €	1.400,00	1.400,00 €						
<i>ΚΤΙΡΙΑ</i>	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	
<i>ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ</i>	2.000,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €	2.000,00	2.000,00 €	- €	- €	- €	- €	- €	
<i>ΟΙΚΟΠΕΔΑ</i>	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	
<i>ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ</i>	6.000,00 €	6.000,00 €	6.000,00 €	6.000,00	6.000,00 €	- €	- €	- €	- €	- €	
ΣΥΝΟΛΟ	14.950,00 €	14.950,00 €	14.950,00 €	14.950,00	14.950,00 €	5.550,00 €	3.700,00 €	- €	- €	- €	

5.2 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ										
	1ο ετος	2ο ετος	3ο ετος	4ο ετος	5ο ετος	6ο ετος	7ο ετος	8ο ετος	9ο ετος	10ο ετος
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	52.838,30	55.784,04	58.894,0	62.177,34	65.643,7	65.643,7	65.643,72	65.643,7	65.643,72	65.643,7
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	25.087,85	26.486,50	27.963,1	29.522,06 €	31.167,9	31.167,9	31.167,92	31.167,9	31.167,92	31.167,9
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	27.750,45	29.297,54	30.930,8	32.655,27	34.475,8	34.475,8	34.475,80	34.475,8	34.475,80	34.475,8
ΕΝΟΙΚΙΑ	13.000,00	13.325,00	13.658,1	13.999,58	14.349,5	14.349,5	14.349,57	14.349,5	14.349,57	14.349,5
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	2.000,00	2.050,00	2.101,25	2.153,78 €	2.207,63	2.207,63	2.207,63	2.207,63	2.207,63	2.207,63
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	1.500,00	1.537,50	1.575,94	1.615,34 €	1.655,72	1.655,72	1.655,72	1.655,72	1.655,72	1.655,72
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	14.950,00	14.950,00	14.950,0	14.950,00	14.950,0	5.550,00	3.700,00	€	€	€
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	3.699,55 €	-2.564,96	1.354,44	63,42 €	1.312,89	10.712,8	12.562,89	16.262,8	16.262,89	16.262,8
ΑΝΑΛΟΓΟΥΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	739,91 €	512,99 €	270,89 €	12,68 €	262,58 €	2.142,58	2.512,58	3.252,58	3.252,58 €	3.252,58
	2.959,64	2.051,97	-	-	-	-	-	-	-	-
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	€	€	1.083,55	- 50,74 €	1.050,31	8.570,31	10.050,31	13.010,3	13.010,31	13.010,3

ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΤΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ		8%								
ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ										
<i>ΕΤΟΣ</i>	0	1	2	3	4	5	6	7	8	
<i>ΕΠΕΝΔΥΣΗ</i>	84.000,00									
<i>ΕΣΟΔΑ</i>		52.838,30	55.784,04	58.894,00 €	62.177,34	65.643,72	65.643,72	65.643,72	65.643,72	
<i>ΕΞΟΔΑ ΦΟΡΟΙ</i>		41.587,85 0	43.399,00 0	45.298,43 € 0	47.290,76 0	49.380,83 0	49.380,83 0	49.380,83 0	49.380,83 0	
<i>ΥΠΟΛΗΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΘΑΡΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ</i>	- 84.000,00	11.250,45	12.385,04	13.595,56 €	14.886,58	16.262,89	16.262,89	16.262,89	16.262,89	
<i>ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΚΠΑ ΚΠΑ ΕΒΑ</i>	84.000,00 61.937,98 € 18,90%	11.250,45	12.385,04	13.595,56 €	14.886,58	16.262,89	16.262,89	16.262,89	130.977,52	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ

ΚΠΑ
61.937,98 €

ΕΠΙΤΟΚΙΑ

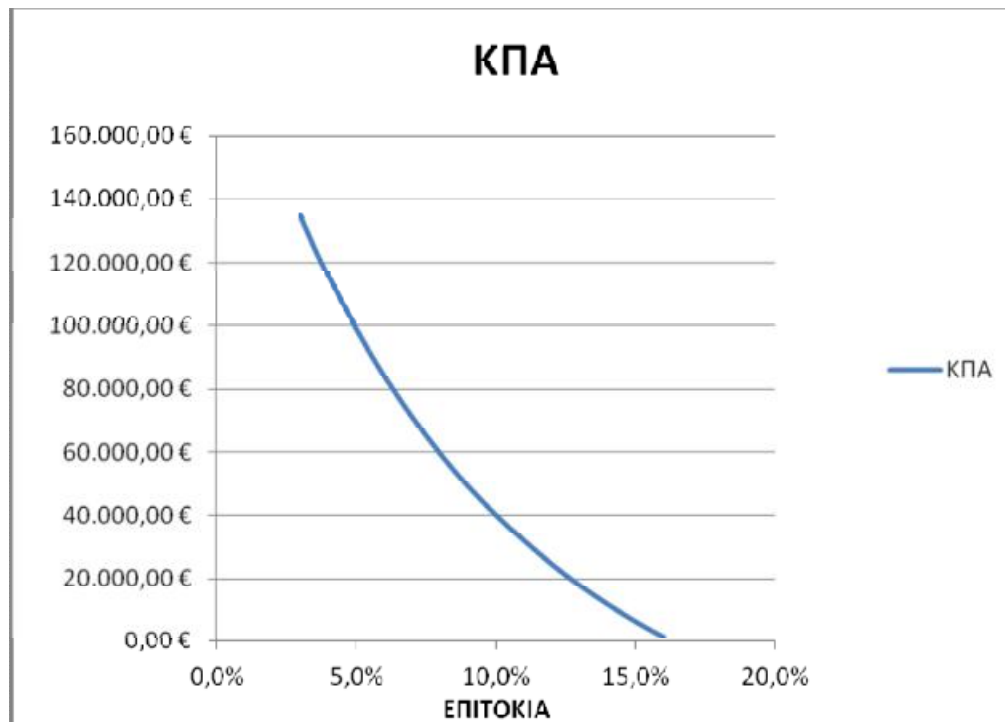
3,0%	135.040,00 €
3,5%	125.185,44 €
4,0%	115.956,23 €
4,5%	107.305,17 €
5,0%	99.189,07 €
5,5%	91.568,34 €
6,0%	84.406,70 €
6,5%	77.670,86 €
7,0%	71.330,22 €
7,5%	65.356,71 €
8,0%	59.724,48 €
8,5%	54.409,76 €
9,0%	49.390,65 €
9,5%	44.646,98 €
10,0%	40.160,14 €
10,5%	35.912,96 €
11,0%	31.889,59 €
11,5%	28.075,36 €
12,0%	24.456,72 €
12,5%	21.021,13 €
13,0%	17.756,97 €
13,5%	14.653,49 €
14,0%	11.700,68 €
14,5%	8.889,31 €
15,0%	6.210,75 €
15,5%	3.657,02 €
16,0%	1.220,69 €

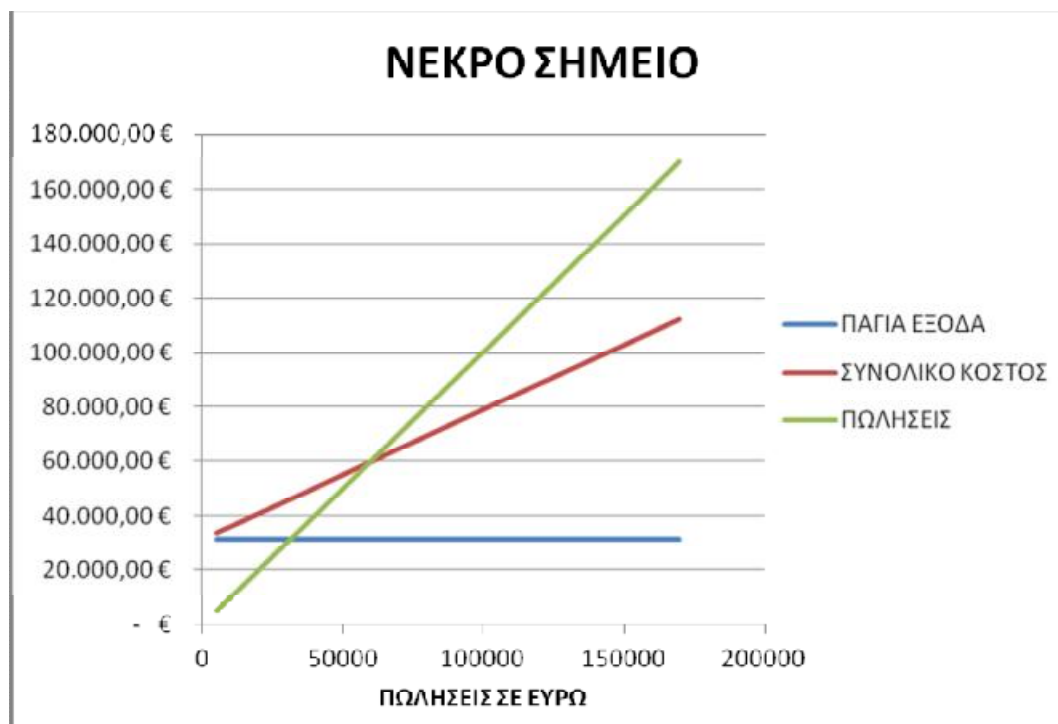
5.2.3 ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΚΟΣΤΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	84.000,00 €
ΝΕΚΡΟ ΣΗΜΕΙΟ	59.882,44 €
ΑΠΟΔΟΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	18,90%
ΚΠΑ	61.937,98 €
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΩΝ	52.838,30 €

ΕΤΗ	1	2	3	5	5	6	7	8	9	10
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	-2.959,64 €	-2.051,9	-1.083,5	-50,74 €	1.050,31 €	1.050,31 €	10.050,31 €	13.010,31 €	13.010,31 €	13.010,31 €

5.3 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΠΑΓΙΑ ΕΞΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ
5000	31.450,00	33.824,02 €
10000	31.450,00	36.198,04 €
15000	31.450,00	38.572,06 €
20000	31.450,00	40.946,09 €
25000	31.450,00	43.320,11 €
30000	31.450,00	45.694,13 €
35000	31.450,00	48.068,15 €
40000	31.450,00	50.442,17 €
45000	31.450,00	52.816,19 €
50000	31.450,00	55.190,21 €
55000	31.450,00	57.564,23 €
60000	31.450,00	59.938,26 €
65000	31.450,00	62.312,28 €
70000	31.450,00	64.686,30 €
75000	31.450,00	67.060,32 €
80000	31.450,00	69.434,34 €
85000	31.450,00	71.808,36 €
90000	31.450,00	74.182,38 €
95000	31.450,00	76.556,40 €
100000	31.450,00	78.930,43 €
105000	31.450,00	81.304,45 €
110000	31.450,00	83.678,47 €
115000	31.450,00	86.052,49 €
120000	31.450,00	88.426,51 €

125000	31.450,00	90.800,53 €
130000	31.450,00	93.174,55 €
135000	31.450,00	95.548,58 €
140000	31.450,00	97.922,60 €
145000	31.450,00	100.296,62 €
150000	31.450,00	102.670,64 €
155000	31.450,00	105.044,66 €
160000	31.450,00	107.418,68 €
165000	31.450,00	109.792,70 €
170000	31.450,00	112.166,72 €

5.4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

5.4.1 ΠΡΟΙΟΝΤΑ

5.4.1.1 ΓΛΥΚΑ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ

Θεωρούμε ότι η επιχείρηση θα έχει μεγαλύτερο κέρδος αν υπάρχουν προϊόντα σε δύο τιμές (γλυκά κουταλιού σε βάζο 250ml και σε βάζο 750ml). Στην τιμή του μικρού βάζου των 7,00 € το μεταβλητό κόστος (= ώρες εργασίας X μισθός /ώρα + α' ύλες+ κόστος συσκευασίας) είναι 3.30 €, άρα το ποσοστό του μικτού κέρδους (= δεν έχουν αφαιρεθεί ΔΕΗ, ενοίκιο κ.λ.π.) θα είναι 52,86 % ,άρα το κόστος πωλήσεως 47,14% , το μίγμα προϊόντος (=ποσοστό στο τζίρο / ευρώ που πουλά) 11,91%, και τέλος το σταθμισμένο ποσοστό μικτού κέρδους (=ποσοστό μικτού κέρδους X μίγμα προϊόντος) 6,30%.

Στον πίνακα φαίνονται αναλυτικά όλα τα μεταβλητά κόστη, ποσοστά μικτού κέρδους, κόστος πωλήσεων, μίγμα προϊόντος, σταθμισμένα ποσοστά μικτού κέρδους και για τα υπόλοιπα προϊόντα.

Σημειώνεται ότι τα μεταπωλητικά προϊόντα 1 και 2 τα αγοράζουμε έτοιμα , οπότε στην τιμή αγοράς προσθέτουμε ένα ποσοστό κέρδους .

5.4.1.2 ΕΚΔΡΟΜΕΣ

Οι εκδρομές έχουν μεγάλο ποσοστό σταθμισμένου μικτού κέρδους καθώς αφορούν παροχή υπηρεσιών .

5.4.1.3 ΚΑΤΑΛΛΥΜΑΤΑ

Τα δωμάτια που ενοικιάζονται σε όλη την ορεινή Ναυπακτία εκτιμάται ότι είναι 150,το ποσοστό πληρότητας των δωματίων όλο το χρόνο ότι είναι 65%,η τουριστική περίοδος 70 ημέρες τον χρόνο, ο μέσος όρος των επισκεπτών που θα ακολουθήσουν κάποια εκδρομή ότι είναι 25 άτομα. Οι επισκέπτες αναεώνονται στα δωμάτια κάθε 5 ημέρες, και οι ντόπιοι φιλοξενούν κατά μέσο όρο 3 άτομα στα σπίτια τους κατά την τουριστική περίοδο τόσο του καλοκαιριού όσο και των χειμερινών μηνών.

Εκτιμάται ότι οι πιθανοί πελάτες που θα ακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκδρομής θα είναι 616 (τουρίστες), ενώ ο αριθμός των πιθανών πελατών που θα ακολουθήσουν κάποια εκδρομή από τους φιλοξενούμενους των ντόπιων ανέρχεται στους 135.

Στον πίνακα βλέπουμε την πιθανότητα πώλησης των προϊόντων κατ' εκτίμηση .

Από τις εκτιμήσεις αυτές έχουμε αντίστοιχα τιμές για τις πωλήσεις (πιθανοί πελάτες X πιθανό αριθμό προϊόντων) και τις πωλήσεις σε ευρώ.

Με βάση τα παραπάνω οι εκδρομές θα φέρουν έσοδο της τάξης των 13513,5 ευρώ.(αριθμ καταλυμάτων X ποσοστό πληρότητας X μ.ό. ημερών τουριστ περιόδου X ποσοστό τουριστών X τιμή εκδρομής).

Καταγράφεται ένα πιθανό σύνολο εσόδων 52.838,30 ευρώ όταν το νεκρό σημείο πωλήσεων είναι στα 59.882,44 ευρώ που σημαίνει ότι για το πρώτο έτος λειτουργίας του συνεταιρισμού θα έχουμε ζημία της τάξης των 7.000, ευρώ.

Στον πίνακα των ταμειακών ροών όμως, όπως φαίνεται σε βάθος δετίας, με αναμενόμενη απόδοση 7% αυτό αλλάζει:

Έτσι στο 2ο έτος τα έσοδα είναι 55.784 ευρώ, στο 3ο έτος τα έσοδα ανέρχονται στην τιμή των 58.894 ευρώ , για να φτάσουμε στο 4ο έτος τα έσοδα να φτάνουν σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας τα 62.177 ευρώ κ.ο.κ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ

6.1 ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Αποφασίστηκε η επιχείρηση να προχωρήσει στην αγορά μηχανημάτων κόστους 37.000,00 € με συντελεστή απόσβεσης 15%, ετήσιες αποσβέσεις ύψους 5550,00 € και ωφέλιμη ζωή 6,7 χρόνια.

Ο εξοπλισμός γραφείων θα στοιχίσει 7.000,00€ και η απόσβεση θα συντελεστεί σε 5 χρόνια, αφού ο συντελεστής απόσβεσης είναι 20%.

Η επιχείρηση δεν θα επενδύσει σε αγορά κτιρίων ούτε στην αγορά οικοπέδων, αλλά θα ενοικιάσει κατάστημα και ό,τι άλλο χώρο χρειαστεί για την δημιουργία και την πώληση των προϊόντων της .

Η αγορά μεταφορικών μέσων για την μεταφορά των προϊόντων θα στοιχίσει 10.000,00 € με συντελεστή απόσβεσης 20% η απόσβεση θα ολοκληρωθεί σε 5 χρόνια.

Τα έξοδα ίδρυσης της επιχείρησης (π.χ. άδεια ΕΟΤ,Κ.Α.Π.) υπολογίζεται ότι θα στοιχίσουν στην επιχείρηση 30.000,00 € με συντελεστή απόσβεσης 20% ,σε 6 χρόνια θα έχει γίνει απόσβεση.

6.2 ΠΑΓΙΑ ΕΞΟΔΑ (ΑΝΑ ΕΤΟΣ)

Οι αποσβέσεις έχουν οριστεί όπως φαίνονται στον πίνακα των επενδύσεων.

Τα ενοίκια ορίζονται σε 13.000,00€έτος

Τα έξοδα για τις ΔΕΚΟ κ.λ.π. ορίζονται σε 2000,00 €έτος.

Τα άλλα έξοδα της επιχείρησης(=γραφική ύλη, φυλλάδια, διαφήμιση κ.λ.π.)ορίζονται σε 1500,00€έτος.

6.3 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Φαίνονται στον πίνακα : πωλήσεις-κόστος πωλήσεων-μικτό κέρδος-ενοίκια-παροχές τρίτων-διάφορα έξοδα-κέρδη προ φόρων-αναλογούντες φόροι-καθαρά κέρδη σε βάθος 10ετίας.

6.4 ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ

Από τις ταμειακές ροές υπολογίζεται ότι η Καθαρή Παρούσα Αξία της επιχείρησης με προεξοφλητικό επιτόκιο 8% είναι 62.937 ευρώ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με βάση όλα τα παραπάνω και δεδομένου ότι οι εκτιμήσεις που έχουμε κάνει δεν είναι ούτε υπεραισιόδοξες, ούτε απαισιόδοξες, φαίνεται ότι η επιχείρηση είναι μια καλή επένδυση που μπορεί να αποφέρει κέρδη.

Οι συντονισμένες προσπάθειες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των επαγγελματιών του τουριστικού κλάδου για προβολή της περιοχής είχαν σαν αποτέλεσμα να καταστεί η Ορεινή Ναυπακτία ένας από τους δημοφιλέστερους προορισμούς στην Ελλάδα με ικανοποιητικές παροχές στον τομέα της διαμονής και της εστίασης.

Εντούτοις στον τομέα των εναλλακτικών μορφών τουριστικών υπηρεσιών οι παροχές κρίνονται ανεπαρκείς. Το ίδιο συμβαίνει και στον τομέα των πιστοποιημένων-παραδοσιακών προϊόντων. Επομένως μια επιχείρηση που θα δραστηριοποιηθεί να καλύψει τα δύο αυτά κενά έχει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης και κερδοφορίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Παπαγεωργίου, Κ., *Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία*, εκδ. Αθ. Σταμούλης, Αθήνα, 2004
2. Parnell, E., *Η επανεφεύρεση των Συνεταιρισμών – Επιχειρήσεις για τον 21^ο αι.*, Εκδ. Στοχαστής, Αθήνα, 2000¹
3. Τραντάς, Μ., *Τι είναι συνεταιρισμός και ποιες αρχές τον διέπουν*, στο www.in.gr
4. Κλήμης, Α.Ν., *Η Ιστορική Εξέλιξη του Αγροτικού Συνεταιριστικού Κινήματος στην Ελλάδα*, <http://www.scribd.com/doc/20174112/To-Agrotikosynetairistiko-Kinima-Stin-Ellada> & Λαμπροπούλου – Δημητριάδου, Β., «Κριτική Θεώρηση της Ελληνικής Συνεταιριστικής Νομοθεσίας» στο *Σύγχρονη Θεώρηση του Συνεταιριστικού Θεσμού στην Ελλάδα*, Εκδ. Ι.Σ.Ε.Μ, Αθήνα 1995.
5. Ν. 2810/2000
6. ΕΛΟΤ ΠΡΔ 1417
7. Δροσόπουλος, Σ., *Αξιολόγηση και προοπτικές της περιβαλλοντικής κατάστασης της Ρούμελης*, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα
8. Ρουσόπουλος, Ι., *Ναυπακτία: από το Αντίρριο... ως τα Βαρδούσια*, Εκδ. Ρουσόπουλος, Ναύπακτος 2009
9. «Μελέτη ανάγλυφου, μορφής βλάστησης και συγκεκριμενοποίηση των τεχνικών προδιαγραφών του εξοπλισμού για την τοποθέτηση τηλεμετρικών συστημάτων για την απομακρυσμένη συλλογή και μέτρηση περιβαλλοντικών παραμέτρων στο Δήμο Αποδοτίας»
10. ΕΣΥΕ
11. Στοιχεία από τη μελέτη που εκπόνησε η ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ - ΟΤΑ, για λογαριασμό της (Ο.Ε.Β.Ε.Σ.Ν.Δ), για την ένταξη των τοπικών επιχειρήσεων διανυκτέρευσης στο πρόγραμμα: «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που απασχολούν 1-49 άτομα, εντός της οικονομικής κρίσης».
12. Π.Δ. 299/2003
13. ΠΑΣΕΓΕΣ: *Ίσες Ευκαιρίες Ασφάλισης, Εκπροσώπησης, Επιχειρηματικότητας των Γυναικών της Υπαίθρου που επηρεάζονται από τη Νέα Κ.Α.Π. στο πλαίσιο του «Ευρωπαϊκού Έτους Ίσων Ευκαιριών για Όλους – 2007», «Στάσεις Γυναικών Ν. Αιτωλοακαρνανίας απέναντι στην Επιχειρηματικότητα»*
14. Έκδοση της ΑΙΤΩΛΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ Α.Ε. Ο.Τ.Α, με τίτλο: *Τουριστικός Οδηγός*, σε κείμενα Χαραλαμπόπουλου Χαράλαμπου και επιμέλεια έκδοσης: Κώστα Καραγιάννη & Χρήστου Φαλλιέρου. Το έντυπο χρηματοδοτήθηκε από Ευρωπαϊκή Ένωση – Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων & Ε.Π.Κ.Π. LEADER+.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET

1. <http://www.minagric.gr/greek/3.1.5.html>
2. <http://www.agrotikianaptixi.gr/index.php>
3. http://www.leader-plus.gr/map_hellas.htm
4. [http://www.agro-tour.net/web/guest/companies/~topic/208](http://www.agro-tour.net/web/guest/companies/~/topic/208)
<http://www.aitoliki.gr/index.php/gr/program/category/1>
<http://www.nafpaktia.com/folders/1185/to-kastanodasos-ano-xoras-ekpemppei-sos>
5. <http://www.anohora.gr/deltia/%CA%E1%F3%F4%E1%ED%EF%E4%DC%F3%EF%F2%20%A2%ED%F9%20%D7%FE%F1%E1%F2.pdf>
6. <http://www.ethnos.gr/enthetas.asp?catid=23354&subid=2&pubid=63063190>
7. https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:tFKNcZxa9FwJ:www.agrotrainin.gnet.gr/UserFiles/File/meletes/122336_meleti3.pdf+%CE%BA%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%BF+%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ & ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ³³.

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΝΟΜΟΣ	ΠΡΟΪΟΝΤΑ
1	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ & ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΘΥΡΙΟΥ	ΘΥΡΙΟ, ΒΟΝΙΤΣΑΣ	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΓΛΥΚΑ, ΠΟΤΑ, ΠΙΤΕΣ
2	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΠΑΡΑΚΑΜΠΥΛΙΩΝ	ΠΑΡΑΚΑΜΠΥΛΙΑ	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
3	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	ΓΛΥΚΑ, ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
4	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΕΤΑ	ΠΕΤΑ	ΑΡΤΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΑ, ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ, ΤΡΑΧΑΝΑΣ
5	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ, ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΒΙΓΛΑΣ	ΒΙΓΛΑ	ΑΡΤΑΣ	ΕΙΔΗ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, ΥΦΑΝΤΑ
6	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ ΑΙΓΕΙΡΑΣ	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ ΑΙΓΕΙΡΑΣ	ΑΧΑΪΑΣ	ΓΛΥΚΑ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ, ΖΥΜΑΡΙΚΑ, ΠΟΤΑ, ΑΦΕΨΗΜΑΤΑ
7	ΓΕΩΡΓΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΡΑΧΟΒΑΣ «ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ»	ΑΡΑΧΟΒΑ	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ & ΥΦΑΝΤΑ
8	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΘΗΒΑΣ «ΤΟ ΜΟΣΧΟΚΑΡΔΙ»	ΘΗΒΑ	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΑ, ΛΙΚΕΡ, ΖΥΜΑΡΙΚΑ
9	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ «ΤΑΝΑΓΡΑΙΑ ΚΟΡΗ»	ΣΧΗΜΑΤΑΡΙ	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗ
10	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ - ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ, ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	ΛΙΒΑΔΕΙΑ	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΥΦΑΝΤΑ, ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ, ΜΕΤΑΞΟΤΑ
11	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΔΑΥΛΕΙΑΣ	ΔΑΥΛΕΙΑ	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΓΛΥΚΑ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ, ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ, ΛΙΚΕΡ, ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
12	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΡΑΦΗΣ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΩΝ ΓΟΥΝΑΣ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΛΩΝ & ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	ΔΕΣΚΑΤΗ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ
13	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ	ΚΑΡΠΕΡΟ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ &

³³ ΠΑΣΣΕΓΕΣ: *Ίσες Ευκαιρίες Ασφάλισης, Εκπροσώπησης, Επιχειρηματικότητας των Γυναικών της Υπαίθρου που επηρεάζονται από τη Νέα Κ.Α.Π. στο πλαίσιο του «Ευρωπαϊκού Έτους Ίσων Ευκαιριών για Όλους – 2007», «Στάσεις Γυναικών Ν. Αιτωλοακαρνανίας απέναντι στην Επιχειρηματικότητα».* Επιπλέον έχουν προστεθεί στον πίνακα ελάχιστοι ακόμη συνεταιρισμοί, οι οποίοι παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: <http://www.minagric.gr/greek/3.1.5.html>

	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΡΠΕΡΟΥ			ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
14	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
15	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΟΚΚΙΝΟΓΕΙΩΝ «Ο ΜΑΡΑΣ»	ΚΟΚΚΙΝΟΓΕΙΑ	ΔΡΑΜΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
16	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΒΑΘΥΤΟΠΟΥ «ΟΙ ΟΡΕΣΙΒΙΕΣ»	ΒΑΘΥΤΟΠΟΣ ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ	ΔΡΑΜΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΤΟΠΙΚΑ ΑΦΕΨΗΜΑΤΑ
17	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ «ΞΑΓΝΑΝΤΟ»	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙ	ΔΡΑΜΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ
18	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΚΑΛΟΥ ΑΓΡΟΥ «ΚΑΛΟΑΓΡΙΤΙΣΣΑ»	ΚΑΛΟΣ ΑΓΡΟΣ	ΔΡΑΜΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
19	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ – ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ «ΟΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΙΣΣΕΣ»	ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ ΡΟΔΟΥ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΛΙΩΝ
20	ΑΓΡΟΤΟ-ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ «ΑΞΙΟΚΕΡΑΣΑ»	ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΑ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	ΕΒΡΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΥΦΑΝΤΑ
21	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΟΥΤΡΟΥ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗΣ «ΧΑΝΑ»	ΛΟΥΤΡΑ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗΣ	ΕΒΡΟΥ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ, ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ
22	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΦΕΡΡΩΝ Π.Ε. «Η ΕΚΑΒΗ»	ΦΕΡΡΕΣ	ΕΒΡΟΥ	ΖΥΜΑΡΙΚΑ, ΓΛΥΚΑ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ
23	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΕΠΛΟΥ	ΠΕΠΛΟΣ ΦΕΡΡΩΝ	ΕΒΡΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΚΑΦΕ-ΚΥΛΙΚΕΙΟ
24	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΔΑΔΙΑΣ «Η ΓΕΡΑΚΙΝΑ»	ΔΑΔΙΑ	ΕΒΡΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
25	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΕΥΚΙΜΜΗΣ	ΛΕΥΚΙΜΜΗ	ΕΒΡΟΥ	ΓΛΥΚΑ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ, ΛΟΥΚΟΥΜΙΑ
26	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΥΡΑΣ	ΛΥΡΑ ΤΥΧΕΡΟΥ	ΕΒΡΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
27	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΡΙΓΩΝΟΥ «ΓΑΙΑ»	ΤΡΙΓΩΝΟ – ΠΛΑΤΗ	ΕΒΡΟΥ	ΖΥΜΑΡΙΚΑ, ΓΛΥΚΑ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ, CATERING
28	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΙΣΥΜΗΣ	ΑΙΣΥΜΗ	ΕΒΡΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ, ΤΑΒΕΡΝΑ
29	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΥΛΩΝΑΡΙΟΥ	ΧΑΝΙΑ ΑΥΛΩΝΑΡΙΟΥ	ΕΥΒΟΙΑΣ	ΓΛΥΚΑ, ΛΙΚΕΡ, ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ, ΖΥΜΑΡΙΚΑ
30	ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑΣ-ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΥΜΗΣ, «ΠΑΣΟΣΑΠ»	ΚΥΜΗ	ΕΥΒΟΙΑΣ	ΚΟΥΚΟΥΛΑΡΙΚΑ ΚΑΔΡΑ ΣΕ ΒΕΛΟΥΔΟ
31	ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΙΜΝΗΣ	ΛΙΜΝΗ	ΕΥΒΟΙΑΣ	ΥΦΑΝΤΑ, ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ, ΚΕΡΑΜΙΚΑ
32	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ Ν. ΑΡΤΑΚΗΣ «ΑΡΤΑΚΕΙΑ ΚΡΗΝΗ»	ΝΕΑ ΑΡΤΑΚΗ	ΕΥΒΟΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
33	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝ/ΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ Ν. ΑΡΤΑΚΗΣ «ΝΕΑ ΚΥΖΙΚΟΣ»	ΝΕΑ ΑΡΤΑΚΗ	ΕΥΒΟΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
34	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ

	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ «ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ»			
35	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ «Η ΕΡΑΤΕΙΝΗ ΓΗ»	ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ, ΒΕΡΟΙΑ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ & ΛΙΚΕΡ
36	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΚΡΟΥΣΣΩΝΑ «Η ΚΡΟΥΣΑΝΙΩΤΙΣΣΑ»	ΚΡΟΥΣΣΩΝΑΣ ΜΑΛΕΒΥΖΙΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
37	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΟΡΓΟΛΑΙΝΗ «ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗ»	ΑΓΙΟΣ ΜΥΡΩΝΑΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
38	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΡΟΥΒΑ «ΙΔΑΙΑ ΓΗ»	Γ'ΕΡΓΕΡΗ ΔΗΜΟΥ ΡΟΥΒΑ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ & ΤΡΟΦΙΜΑ, ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ
39	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΤΩ ΑΣΙΤΩΝ «ΑΣΙΤΙΑΝΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ»	ΚΑΤΩ ΑΣΙΤΕΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΡΗΤΙΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ
40	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΡΕΒΕΛΙΑΝΩΝ – ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΥΣΗ «Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ»	ΠΡΕΒΕΛΙΑΝΑ ΔΗΜΟΣ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ
41	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ «ΕΡΓΑΝΗ»	ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΦΟΡΕΣΙΕΣ
42	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΟΡΦΩΝ «ΚΟΡΦΙΑΝΑ ΚΑΛΟΛΟΪΔΙΑ»	ΚΟΡΦΕΣ ΜΑΛΕΒΥΖΙΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ
43	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΑΡΑΘΟΥ «ΤΟ ΞΟΜΠΛΙΑΣΤΟ ΚΟΥΛΟΥΡΑΚΙ»	ΜΑΡΑΘΟΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ
44	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ Δ. ΒΙΑΝΝΟΥ «Η ΕΡΓΑΝΟΣ»	ΈΜΠΑΡΟΣ – ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ
45	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ	ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΣ	ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΑ & ΕΔΕΣΜΑΤΑ, CATERING
46	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ - ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ «ΣΟΥΛΙΩΤΙΣΣΕΣ»	ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΓΛΥΚΑ, ΠΙΤΕΣ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΦΑΓΗΤΑ
47	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ	ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΑ, ΚΑΦΕΓΛΥΚΟΠΩΛΕΙΟ
48	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΛΑΜΩΤΟΥ «Η ΚΥΨΕΛΗ»	ΚΑΛΑΜΩΤΟΣ, Δ. ΚΑΛΛΙΝΔΟΙΩΝ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ, ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ
49	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ «Η ΓΗΣ»	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ & ΠΟΤΑ, CATERING
50	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
51	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΚΑΠΗ ΣΟΦΑΔΩΝ	ΣΟΦΑΔΕΣ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΦΟΡΕΣΙΕΣ
52	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ	ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

53	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ «ΑΛΟΠΗ»	ΜΟΥΖΑΚΙ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ, ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ, CATERING
54	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ Δ. ΜΕΝΕΛΑΪΔΟΣ	ΘΡΑΨΙΜΙ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΠΩΛΗΣΗ ΝΤΟΠΙΩΝ ΚΟΤΟΠΟΥΛΩΝ
55	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ Δ. ΙΤΑΜΟΥ	ΚΑΡΟΠΛΕΣΙ – ΡΑΧΟΥΛΑ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ & ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΠΟ ΒΟΤΑΝΑ, ΚΑΡΥΚΕΥΜΑΤΑ, ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ
57	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ Δ. ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ	ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΑ – ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
58	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ – ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ Π.Ε. «ΑΛΚΥΟΝΕΣ»	ΚΕΡΚΥΡΑ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΟΣΤΟΥΜΙΩΝ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΕΝΔΥΣΗΣ
59	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΑΧΩΡΙΟΥ	ΠΕΡΑΧΩΡΙ ΙΘΑΚΗΣ	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
60	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΒΕΛΒΕΝΔΟΥ	ΒΕΛΒΕΝΔΟΣ	ΚΟΖΑΝΗΣ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ, ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΥΦΑΝΤΑ
61	ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΡΟΚΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΟΖΑΝΗΣ	ΚΡΟΚΟΣ	ΚΟΖΑΝΗΣ	ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ, ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ κροκου
62	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ «Η ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ»	Δ. ΥΔΡΟΥΣΣΑΣ, ΑΝΔΡΟΣ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΑΦΕΨΗΜΑΤΑ, ΛΙΚΕΡ, ΜΕΛΙ
63	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΟΡΜΟΥ ΚΟΡΘΙΟΥ «ΑΓΡΟΜΕΛΙΣΣΑ»	ΑΝΔΡΟΣ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ & ΖΥΜΑΡΙΚΑ, ΞΕΡΑ ΣΥΚΑ, ΒΟΤΑΝΑ, ΒΟΥΤΥΡΟ
64	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΥΡΟΥ «ΤΟ ΚΑΣΤΡΙ»	ΣΥΡΟΣ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, CATERING
65	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΠΕΙΡΑΝΘΟΥ	ΑΠΕΙΡΑΝΘΟΣ – ΝΑΞΟΣ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	ΥΦΑΝΤΑ, ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ
66	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΦΙΛΟΤΙΟΥ	ΦΙΛΟΤΙ – ΝΑΞΟΣ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΗΔΥΠΟΤΑ
67	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΑΣ – ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ «Η ΕΡΓΑΝΗ»	ΓΕΡΑΚΙ	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΥΦΑΝΤΑ
68	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ	ΑΜΠΕΛΑΚΙΑ	ΛΑΡΙΣΑΣ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ
69	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΓΟΝΩΝ «ΑΝΤΙΓΟΝΙΔΕΣ»	ΓΟΝΟΙ	ΛΑΡΙΣΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ & ΤΡΟΦΙΜΑ, ΕΛΙΕΣ & ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ, ΜΕΛΙ, ΒΟΤΑΝΑ, ΑΦΕΨΗΜΑΤΑ, ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΑΠΟΥΝΙΑ
70	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΙΒΑΔΙΟΥ	ΛΙΒΑΔΙ ΟΛΥΜΠΟΥ	ΛΑΡΙΣΑΣ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΑ & ΤΡΟΦΙΜΑ
71	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ – ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΦΪΛΙΑΣ «ΕΡΜΟΠΥΛΑΙΑ»	ΦΪΛΙΑ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
72	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ –	ΑΓΙΑΣΟΣ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ,

	ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΓΙΑΣΟΥ			ΥΦΑΝΤΑ, ΠΗΛΙΝΑ
73	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ – ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΥ	ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΣ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ: ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ & ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ
72	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΜΕΣΟΤΟΠΟΥ	ΜΕΣΟΤΟΠΟΣ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑ, ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΦΡΟΥΤΩΝ, CATERING
73	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΣΩΜΑΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ «ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ»	ΑΣΩΜΑΤΟΣ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ, ΥΦΑΝΤΑ, ΕΙΔΗ ΚΑΛΑΘΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ, ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΑ
74	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΝΕΜΩΤΙΑΣ	ΑΝΕΜΩΤΙΑ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ
75	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	ΚΑΛΛΟΝΗ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ
76	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΗΘΥΜΝΑΣ	ΜΟΛΥΒΟΣ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
77	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΑΡΑΚΟΙΛΩΝ	ΠΑΡΑΚΟΙΛΑ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
78	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΕΡΑΣ	ΠΑΠΑΔΟΣ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ, ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΑ ΚΕΝΤΗΜΑΤΩΝ & ΠΛΕΚΤΩΝ
79	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ «ΣΕΛΑΔΑ»	ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΛΕΣΒΟΥ	ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, CATERING
80	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΓΡΑΣ «ΤΑ ΛΕΥΚΑ»	ΑΓΡΑ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ, ΕΣΤΙΑΣΗ, CATERING
81	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΕΤΡΑΣ	ΠΕΤΡΑ	ΛΕΣΒΟΥ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
82	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΤΣΙΚΗΣ ΛΗΜΝΟΥ	ΑΤΣΙΚΗ ΛΗΜΝΟΥ	ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
83	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ	ΠΟΡΤΑΡΙΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ
84	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΕΝΟΙΚ. ΔΩΜΑΤΙΩΝ ΠΗΛΙΟΥ, ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ & ΝΗΣΩΝ «Η ΜΕΛΙΣΣΑ»	ΒΟΛΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ
85	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΚΟΠΕΛΟΥ «Η ΓΛΩΣΣΙΩΤΙΣΣΑ»	ΓΛΩΣΣΑ ΣΚΟΠΕΛΟΥ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
86	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΖΑΓΟΡΑΣ	ΖΑΓΟΡΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ, ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ & ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΡΩΜ. ΦΥΤΩΝ & ΑΝΘΕΩΝ, CATERING, ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ
87	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΑΚΡΥΡΑΧΗΣ ΠΗΛΙΟΥ «Η ΓΑΡΔΕΝΙΑ»	ΜΑΚΡΥΡΑΧΗ ΠΗΛΙΟΥ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΩΛΗΣΗ ΑΝΘΕΩΝ, ΓΛΑΣΤΡΕΣ, ΦΥΤΟΧΩΜΑ, ΛΙΠΑΣΜΑ ΚΛΠ
88	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΚΗΠΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΑΣ «ΑΧΕΛΩ»	ΝΕΑ ΑΓΧΙΑΛΟΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ
89	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΝΗΛΙΟΥ, ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΑΝΗΛΙΟ ΠΗΛΙΟΥ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, CATERING, ΕΣΤΙΑΣΗ

90	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΤΕΛΕΟΥ «ΦΤΕΛΙΑ»	ΠΤΕΛΕΟΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΑ
91	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ Δ. ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ «ΙΚΟΣ»	ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΑ & ΠΟΤΑ
92	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ	ΞΑΝΘΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΑ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ & ΠΟΤΑ
93	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΚΟΜΝΗΝΩΝ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΑ	ΚΟΜΝΗΜΑ	ΞΑΝΘΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ & ΠΟΤΑ
94	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΟΤΥΛΗΣ	ΚΟΤΥΛΗ	ΞΑΝΘΗΣ	
95	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΑΤΡΩΝ	ΣΑΤΡΕΣ – ΕΧΙΝΟΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΥΦΑΝΤΑ, ΔΑΝΤΕΛΕΣ
96	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ	ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ
97	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ «Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ»	ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ & ΚΟΜΠΟΣΤΕΣ ΑΠΟ ΦΡΟΥΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
98	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΡΝΙΣΣΑΣ «Ο ΒΟΡΡΑΣ»	ΑΡΝΙΣΣΑ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ & ΖΥΜΑΡΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
99	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΗΣ	ΠΟΛΥΚΑΡΠΗ	ΠΕΛΛΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
100	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ – ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ	ΛΙΤΟΧΩΡΟ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΒΟΤΑΝΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
101	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ «ΜΙΚΡΗ ΛΑΚΚΑ ΣΟΥΛΙΟΥ»	ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΑ
102	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ «ΡΑΕΤΙ» ΑΝΩΓΕΙΩΝ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΑΝΩΓΕΙΑ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ
103	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ «ΑΡΤΕΜΙΣ» ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΥ	ΑΓΙΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ Δ. ΝΙΚ. ΦΩΚΑ	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΟΠΙΩΝ & ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ, ΣΑΠΟΥΝΙ ΑΠΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ
104	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΜΕΣΣΟΝΗΣΙΩΝ	ΜΕΣΣΟΝΗΣΙΑ	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΕ ΓΛΥΚΑ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ & ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ
105	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ «ΕΡΑΤΩ»	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ, ΔΗΜΟΣ ΣΥΒΡΙΤΟΥ	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΖΥΜΑΡΙΚΑ, ΤΟΥΡΣΙΑ, ΜΕΛΙ, ΡΑΚΙ, ΒΟΤΑΝΑ, ΜΕΤΑΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
106	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΕΡΑΚΑΡΙΟΥ «ΓΕΡΑΚΙΝΑ»	ΓΕΡΑΚΑΡΙ, ΔΗΜΟΣ ΣΥΒΡΙΤΟΥ	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ, ΤΟΥΡΣΙΑ, ΛΙΚΕΡ
107	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ – ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ – ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ «ΕΣΤΙΑ»	ΚΟΞΑΡΕ, ΔΗΜΟΣ ΦΟΙΝΙΚΑ	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
108	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	ΜΑΡΩΝΕΙΑ, ΚΟΜΟΤΗΝΗ	ΡΟΔΟΠΗΣ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ
109	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ – ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ	ΆΝΩ ΠΟΡΘΙΑ	ΣΕΡΡΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ &

	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΟΡΟΪΩΝ			ΖΥΜΑΡΙΚΑ, ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ
110	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΦΥΛΛΪΔΑΣ Ν.ΖΙΧΝΗΣ	ΝΕΑ ΖΙΧΝΗ	ΣΕΡΡΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ, ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ
111	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΣΠΡΟΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΑΣΠΡΟΚΚΛΗΣΙΑ	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ & ΠΟΤΑ
112	ΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΕΡΤΟΥΛΙΟΥ	ΠΕΡΤΟΥΛΙ	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ
113	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ Δ. ΕΛΑΤΕΙΑΣ «ΚΡΑΝΑΙΑ ΑΘΗΝΑ»	ΕΛΑΤΕΙΑ	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΦΟΡΕΣΙΕΣ
114	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΝΩ ΚΑΛΛΙΝΙΚΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ «ΠΕΛΑΓΟΝΙΑ»	ΑΝΩ ΚΑΛΛΙΝΙΚΗ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΦΟΡΕΣΙΕΣ, ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ, ΥΦΑΝΤΙΚΗ
115	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΨΑΡΑΔΩΝ ΠΡΕΣΠΩΝ	ΨΑΡΑΔΕΣ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ
116	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ ΠΡΕΣΠΩΝ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ
117	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ	ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ
118	ΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΝΥΜΦΑΙΟΥ «Η ΝΥΜΦΗ»	ΝΥΜΦΑΙΟ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ & ΠΟΤΑ
119	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΒΑΡΒΑΡΑ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ
120	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΜΕΤΑΞΙΟΥ & ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΥΤΟΥ ΚΑΘΩΣ & ΕΙΔΩΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ «ΤΕΧΝΗΜΑ-ΣΥΝ.Π.Ε.»	ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ ΑΜΥΓΔΑΛΟΥ	ΧΑΝΙΩΝ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ-ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΜΕΤΑΞΙΟΥ, ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ, ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ
121	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	ΓΑΒΑΛΟΧΩΡΙ	ΧΑΝΙΩΝ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ
122	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΚΙΣΣΑΜΟΣ	ΧΑΝΙΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΕΙΚΟΝΕΣ, ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗ
123	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΥΦΑΝΤΙΚΗΣ & ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΑΝΩΠΟΛΗΣ ΣΦΑΚΙΩΝ	ΑΝΩΠΟΛΗ ΣΦΑΚΙΩΝ	ΧΑΝΙΩΝ	ΥΦΑΝΤΑ
124	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΚΑΝΔΑΝΟΥ «Η ΑΓΡΟΤΙΣΣΑ»	ΚΑΝΔΑΝΟΣ	ΧΑΝΙΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ & ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
125	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ & ΕΙΔΩΝ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑ	ΧΙΟΥ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ & ΦΟΡΕΣΙΕΣ, ΠΑΝΙΝΕΣ ΚΟΥΚΛΕΣ
126	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΥΡΓΙΟΥ	ΠΥΡΓΙ	ΧΙΟΥ	ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ³⁴ ΑΙΤΩΛΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ Α.Ε. ΟΤΑ, ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ & ΔΩΡΙΔΑΣ (Ο.Β.Ε.Σ.Ν.Δ)³⁵

Προϊόντα/ υπηρεσίες – ωφέλεια πελατών – προφίλ αγοραστικού κοινού – καταναλωτική συμπεριφορά

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε για το σχεδιασμό και την κατάρτιση του σχεδίου προσαρμογής στις τοπικές επιχειρήσεις διαπιστώνουμε τα ακόλουθα:

- Το σύνολο των μονάδων διανυκτέρευσης παρέχει, εκτός από διαμονή, πρωινό και υπηρεσίες bar, ενώ οι περισσότερες παρέχουν και υπηρεσίες εστιατορίου. Επίσης, στις προσφερόμενες υπηρεσίες συνήθως περιλαμβάνονται TV, parking, κλιματισμός, internet
- Το σύνολο των μονάδων διανυκτέρευσης παρέχουν στους πελάτες τους πληροφορίες για μνημεία, αξιοθέατα, πολιτιστικές εκδηλώσεις, οικοτουριστικές δραστηριότητες και λοιπές δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού
- Το σύνολο των μονάδων διανυκτέρευσης δηλώνει ότι αντιμετωπίζει τους πελάτες ως φιλοξενούμενος, γεγονός που διαμορφώνει θετικό εικόνα για το τουριστικό προϊόν της περιοχής
- Το 91% των μονάδων διανυκτέρευσης δηλώνει ότι οι πελάτες του είναι αποκλειστικά Έλληνες
- Το 85% των πελατών των μονάδων διανυκτέρευσης είναι κάτοικοι των μεγάλων αστικών κέντρων της χώρας
- Το 72,7% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι οι πελάτες τους έχουν περιορίσει τα έξοδά τους σε σχέση με το παρελθόν. Κατά πρώτο λόγο έχουν περιοριστεί οι ημέρες διαμονής και κατά δεύτερο λόγο οι λοιπές δαπάνες σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες (έξοδα για γεύματα και bar)

³⁴ Η μελέτη περιλαμβάνει επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται γενικότερα στο διευρυμένο νέο Δήμο Ναυπακτίας, αλλά εμπεριέχει ένα αρκετά ασφαλές δείγμα και για την περιοχή της Ορεινής Ναυπακτίας. Επιπροσθέτως, αποτελεί συχνό φαινόμενο η μετακίνηση των επισκεπτών από τη Ναύπακτο προς την Ορεινή Ναυπακτία και το αντίθετο.

³⁵ Η εν λόγω μελέτη εκπονήθηκε με σκοπό την ένταξη των τοπικών επιχειρήσεων διανυκτέρευσης στο πρόγραμμα: «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που απασχολούν 1-49 άτομα, εντός της οικονομικής κρίσης».

Οι περισσότερες από τις μονάδες διανυκτέρευσης προσφέρουν και πρωινό, ενώ αρκετές παρέχουν και την δυνατότητα πλήρους εστίασης. Επίσης υπάρχουν μονάδες διανυκτέρευσης οι οποίες παρέχουν και υπηρεσίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως mountain bike, ενημερώνουν τους επισκέπτες για την δυνατότητα περιήγησης στην περιοχή, παρέχουν οδηγίες για τα υπάρχοντα περιπατητικά μονοπάτια της περιοχής κ.ο.κ.

Η απότομη αύξηση των υποδομών στα ορεινά Τοπικά Διαμερίσματα οφείλετε κυρίως στην ενίσχυση δημιουργίας υποδομών διανυκτέρευσης μέσα από Την Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER και το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας. Ως αποτέλεσμα αυτών ήταν η δημιουργία σημαντικών τουριστικών μονάδων στην ορεινή Ναυπακτία κάτι που την έκανε γνωστή πανελλαδικά ως χειμερινό προορισμό. Παράλληλα, οι πρόσθετες υπηρεσίες που προσφέρουν οι μονάδες διανυκτέρευσης ικανοποιούν επιθυμίες και ανάγκες των πελατών για εστίαση, εναλλακτικές δραστηριότητες, επαφή με την φύση κλπ.

Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται μια σταδιακή μεταστροφή των προτιμήσεων των τουριστών - και αντίστοιχα στην προσφορά τουριστικών υπηρεσιών- προς πιο ειδικές και ανεξάρτητες μορφές, προσαρμοσμένες στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα του κάθε τουρίστα για περιπλάνηση στη φύση, αναζήτηση πολιτισμικών δραστηριοτήτων, έντονη άσκηση, αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων ζωής και διάφορες άλλες ειδικές μορφές κτλ. Οι νέες τάσεις που διαφαίνονται φανερόνουν μια στροφή από το μαζικό απρόσωπο και παθητικό τουρισμό, σε τουρισμό συμμετοχικό, επιλεκτικό, με σεβασμό στο τοπικό πολιτισμό και το περιβάλλον

Αλλαγές παρατηρούνται στη συχνότητα και διάρκεια των διακοπών, στην κατανομή τους στο χρόνο και στην ποικιλία των σκοπών για αναψυχή. Ο πιο σημαντικός παράγοντας σχετίζεται ίσως με μία αλλαγή και εξέλιξη των ψυχαγωγικών αναγκών και κινήτρων των σύγχρονων ανθρώπων. Ο σύγχρονος τουρίστας αναζητά μάλλον τη διαφυγή σ' ένα νέο τρόπο ζωής που δεν του φέρνει στο μυαλό παραστάσεις της καθημερινότητας του. Είναι ένα άτομο περισσότερο συμμετοχικό και ενεργό, παρά παθητικό και αντικείμενο περιποιήσεων.

Οι νέες τάσεις και ειδικές απαιτήσεις στην τουριστική ζήτηση γενικά επιβάλλουν με έμφαση την ποιότητα στο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν. Μέρος αυτής της ποιότητας είναι και το περιβάλλον (φυσικό και πολιτισμικό). Η ποιότητα αποτελεί και ουσιαστική προϋπόθεση για την μακροχρόνια διατήρηση της ίδιας της τουριστικής δραστηριότητας. Η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που οφείλονται στον τουρισμό, θα πρέπει να βασίζεται στη συνειδητοποίηση ότι η προστασία της ποιότητας του περιβάλλοντος αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη και διατήρηση της τουριστικής δραστηριότητας μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο βιώσιμης ανάπτυξης μιας περιοχής. Τουρισμός, πολιτισμός και περιβάλλον είναι οι περισσότερο αλληλοεξαρτώμενοι τομείς. Έχουν τις ισχυρότερες σχέσεις αλληλεπίδρασης και αλληλο-τροφοδοτούνται.

Σήμερα οι τουρίστες αναζητούν ολοένα και περισσότερο εξατομικευμένες επιλογές και η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει, με τη χρήση κυρίως ηλεκτρονικών μέσων, την αναζήτηση προϊόντων προσαρμοσμένων στις ατομικές ανάγκες του χρήστη, με σκοπό τη βέλτιστη εξισορρόπηση ανάμεσα στην ποιότητα και τη θετική εμπειρία, από τη μία πλευρά, και στην τιμή του προϊόντος, από την άλλη.

Στην ορεινή Ναυπακτία έχει αξιοποιηθεί ο οικοτουρισμός με την καινοτομική του έννοια, για παράδειγμα όλες σχεδόν οι μονάδες διανυκτέρευσης προβάλλουν το φυσικό περιβάλλον της περιοχής με την προώθηση δράσεων εναλλακτικού τουρισμού (mountain bike, πεζοπορία κλπ).

Επιπλέον, το ιδιαίτερα καινοτόμο που εφαρμόζεται στην περιοχή είναι μια συνεργασία με την μορφή δικτύου μεταξύ των επιχειρήσεων που εμπλέκονται με τον τουρισμό (ξενώνες, χώροι εστίασης, παραδοσιακά καφενεία, μονάδες εναλλακτικών μορφών τουρισμού, κλπ). Μέσα από το ΔΙΚΤΥΟ αυτό υλοποιούνται κοινές δράσεις για την προβολή του τουριστικού προϊόντος της περιοχής. οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν την έκδοση διαφημιστικού φυλλαδίου της περιοχής, την καταχώρηση σε έντυπα που κυκλοφορούν ευρέως και την δημιουργία δυναμικής ιστοσελίδας όπου παρουσιάζονται τόσο οι επιχειρήσεις μεμονωμένα όσο και το περιβάλλον της περιοχής (φυσικό, πολιτισμικό, κλπ).

Όπως, λοιπόν, προκύπτει από τα παραπάνω, τα οφέλη από την υιοθέτηση καινοτομικών δραστηριοτήτων στον κλάδο του Τουρισμού είναι πολλαπλά και ιδιαίτερος σημαντικά.

Ειδικότερα:

- § Ανάδειξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής
- § Διείσδυση σε νέες αγορές δυνητικών επισκεπτών
- § Αποδοτικότερη ανταπόκριση στις απαιτήσεις των πελατών
- § Προσέλκυση νέων επισκεπτών στην περιοχή και διατήρηση των ήδη υπαρχόντων
- § Αύξηση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας
- § Αύξηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο
- § Ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας με παράλληλη προστασία του πολιτισμού και του φυσικού κάλλους της περιοχής

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο σχεδιασμού και κατάρτισης του Σχεδίου Διαρθρωτικής Προσαρμογής διαπιστώθηκε ότι:

- § Το 100% των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων διαθέτει πρόσβαση στο διαδίκτυο
- § Το 54,5% των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων έχει βελτιώσει τις υποδομές του κατά το χρονικό διάστημα 2007-2010
- § Το 18,2% των τοπικών επιχειρήσεων έχει υλοποιήσει ενέργειες εκσυγχρονισμού, που συνδέονται με περιβαλλοντική συνείδηση
- § Το 27,3% των τοπικών επιχειρήσεων έχει εκσυγχρονίσει τον λοιπό εξοπλισμό κατά τη χρονική περίοδο 2007-2010

Θέση τοπικών επιχειρήσεων στην αγορά

Η θέση των τοπικών επιχειρήσεων στα μερίδια αγοράς του κλάδου είναι πάρα πολύ χαμηλή, διότι η τοπική αγορά είναι πολύ μικρή και ουσιαστικά δεν λαμβάνει μερίδιο από τον εξωτερικό τουρισμό.

Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των τοπικών επιχειρήσεων είναι η φιλικότητα και η οικειότητα με την οποία αντιμετωπίζουν τους πελάτες, δημιουργώντας τους το αίσθημα ότι είναι φιλοξενούμενοι και όχι καταναλωτές τουριστικών υπηρεσιών.

Στον ακόλουθο πίνακα εμφανίζονται οι διανυκτερεύσεις, όπως δηλώθηκαν από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της έρευνας σχεδιασμού και κατάρτισης του σχεδίου:

ΠΙΝΑΚΑΣ: Αριθμός διανυκτερεύσεων ανά μήνα, ετών 2007-2010, στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις

ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ				
ΜΗΝΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ	2007	2008	2009	2010
1	1.531	1.904	2.071	2.094
2	1.702	1.402	2.054	2.104
3	2.340	2.615	2.423	1.949
4	2.784	2.497	3.198	3.005
5	2.974	2.550	2.928	2.435
6	2.996	2.991	2.661	2.338
7	2.995	3.696	4.027	3.607
8	4.256	5.097	5.160	5.100
9	3.222	2.657	3.009	2.873
10	2.875	2.794	2.776	2.826
11	2.228	1.936	2.287	1.880
12	2.202	2.503	2.352	2.034
ΣΥΝΟΛΟ	32.105	32.642	34.946	32.245

Επιπτώσεις από την τρέχουσα οικονομική κρίση

Στο πλαίσιο σχεδιασμού και κατάρτισης του σχεδίου προσαρμογής πραγματοποιήθηκε έρευνα, βάσει της οποίας διαπιστώνεται ότι οι σημαντικότερες επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στον κλάδο των υποδομών διανυκτέρευσης, για τον Δήμος Ναυπακτίας, είναι οι εξής:

- § Μείωση αριθμού επισκεπτών στην περιοχή. Λόγω της οικονομικής κρίσης υπάρχει μια συγκρατημένη τουριστική κίνηση στην περιοχή και έχει μειωθεί αισθητά ο αριθμός των ατόμων που διανυκτερεύουν στην περιοχή για λόγους αναψυχής
- § Μείωση εσόδων στις μονάδες διανυκτέρευσης
- § Μείωση κερδών
- § Προβλήματα πληρωμών και ρευστότητας
- § Προβλήματα στις τραπεζικές σχέσεις

Ειδικότερα, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- § Ο κύκλος εργασιών το 2010 ήταν μειωμένος κατά 9,5% σε σχέση με τον κύκλο εργασιών του 2007 και του 2009
- § Το 45,5% των επιχειρήσεων αντιμετωπίζει προβλήματα – δυσκολίες στην πληρωμή των υποχρεώσεών του, εξαιτίας έλλειψης ρευστότητας
- § Το 40% των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας δηλώνει ότι τα προβλήματα είναι περιστασιακά, δηλαδή δεν εκδηλώνονται σε σταθερή και μόνιμη βάση
- § Το 18,2% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι δεν επιχειρεί να προσφύγει στις τράπεζες για την εξασφάλιση των οικονομικών πόρων
- § Το 18,2% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι δεν μπορεί να πάρει δάνειο από την τράπεζα
- § Το 33,3% των επιχειρήσεων, που έχει συνάψει δανειακή σύμβαση, δηλώνει ότι δεν μπορεί ή δυσκολεύεται πάρα πολύ να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του δανείου που έχει συνάψει
- § Το 90,1% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι η αρνητική πορεία της οικονομίας και η μείωση του τζίρου τους θα συνεχιστεί και τα επόμενα έτη
- § Το 90,1% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι οι κύριες αιτίες για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η αγορά είναι η αύξηση του λειτουργικού κόστους και η μείωση του εισοδήματος των πολιτών
- § Ο αριθμός των ατόμων που διανυκτέρευσαν στις μονάδες της περιοχής ήταν το 2010 κατά 7,7% μικρότερος του αριθμού των ατόμων που διανυκτέρευσαν στις ίδιες μονάδες το 2009

Στις **42** ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον Δήμο Ναυπακτίας απασχολούνται περίπου **110** εργαζόμενοι. Είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας είτε ως αυτοαπασχολούμενοι.

Η συντριπτική πλειοψηφικά των ειδικοτήτων που απαιτούνται είναι υπάλληλοι υποδοχής και καθαριότητας.

Σε ότι αφορά στο μορφωτικό τους επίπεδο, οι περισσότεροι είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σχολών μαθητείας του ΟΑΕΔ ή άλλων Ιδιωτικών σχολών.

Η συντριπτική πλειοψηφεία των εργαζομένων στις επιχειρήσεις του κλάδου είναι ηλικίας, μεταξύ 20 και 50 ετών.

Το περιβάλλον εντός του οποίου δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις των μονάδων διανυκτέρευσης στον Δήμο Ναυπακτίας παρουσιάζει τα εξής χαρακτηριστικά:

1. στην συντριπτική τους πλειοψηφικά πρόκειται για ατομικές κυρίως επιχειρήσεις οικογενειακής μορφής και κατ' επέκταση το διοικητικό βάρος αναλαμβάνουν οι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων. Ελάχιστες επιχειρήσεις διαθέτουν Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ως επί το πλείστον απαρτίζεται από μέλη με συγγενικό δεσμό
2. σημαντικό μέρος των επιχειρήσεων διανυκτέρευσης της περιοχής χωροθετείται στα ορεινά και απομακρυσμένα Τοπικά Διαμερίσματα του Δήμου Ναυπακτίας, συνέπεια αυτού να υπάρχουν σοβαρά πολλές φορές προβλήματα προσβασιμότητας λόγω ανεπάρκειας του οδικού δικτύου. Επίσης, οι περιοχές αυτές δεν έχουν δικτυακή κάλυψη (ευρυζωνικό δίκτυο) και πολλές φορές η πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι αδύνατη. Αντίθετα, τέτοιου τύπου προβλήματα δεν εμφανίζονται στις πιο προσβάσιμες περιοχές του Δήμου, η πρόσβαση στις οποίες λόγω της γέφυρας «Χαρίλαος Τρικούπης», των έργων κατασκευής της «Ολυμπίας Οδού» και της «Ιονίας Οδού» έχει βελτιωθεί και προβλέπεται περαιτέρω βελτίωση της προσβασιμότητας στο μέλλον με την ολοκλήρωση των έργων
3. δεν δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην προώθηση και προβολή της περιοχής. Τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες για την προβολή της περιοχής μέσα από τηλεοπτικές εκπομπές και δημοσιεύσεις σε έντυπα, προβολή στο διαδίκτυο κλπ. Παρόλα αυτά απαιτούνται συλλογικές και οργανωμένες προσπάθειες για την προβολή του τουριστικού προϊόντος του Δήμου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ¹

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΠΟΔΟΤΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ	ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ - ΜΟΥΣΕΙΑ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΣΗΜΕΙΑ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΛΙΜΝΙΤΣΑ	ΝΑΟΣ ΠΑΜΜΕΓΙΣΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ (1866)			
ΑΣΠΡΙΑΣ		ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ (LEADER+)		
ΤΕΡΨΙΘΕΑ		ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ (φιλοξενείται στο σχολικό κτίριο)	ΠΟΛΛΕΣ ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΕΣ ΟΙΚΙΕΣ (19 ^{ου} ΑΙ.)	
ΕΛΑΤΟΥ	ΝΑΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ (1866)	ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ (1950) – ΧΡΗΣΗ ΩΣ: <ul style="list-style-type: none"> • Έδρα του Τοπικού Συμβουλίου, • Φιλοξενία Ιστορικής & Λαογραφικής Συλλογής, • Βιβλιοθήκη 		
ΑΝΩ ΧΩΡΑ	ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ (1918): λιθόκτιστος σταυροειδής ναός (πελεκημένο μαύρο λιθάρι). Ξεχωρίζουν οι εικόνες: <ul style="list-style-type: none"> • Της Αγίας Παρασκευής & • Παναγίας της Σκοπιώτισσας. 		<ul style="list-style-type: none"> • ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ – ΚΥΡΙΩΣ ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΟΣ. • ΠΕΤΡΟΧΤΙΣΤΟ ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΟΙΚ.ΚΑΝΑΒΟΥ Σήμερα έχει ανακαινιστεί πλήρως και λειτουργεί ως ξενοδοχείο 	Μέσα Οκτωβρίου: ΓΙΟΡΤΗ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ & ΚΑΣΤΑΝΟΥ ΚΑΣΤΑΝΟΔΑΣΟΣ

ΚΑΤΩ ΧΩΡΑ	ΝΑΟΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (1829/1864)			
ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΤΙΣΣΑ	<p>1. <u>ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΤΙΣΣΑΣ</u>, η ονομαζόμενη «Κιβωτός της Ναυπακτίας» (Καθολικό – λιθανάγλυφα 1847) Στο Καθολικό βρίσκονται ανεκτίμητης αξίας κειμήλια, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η εικόνα της Παναγίας, • Το δεξί χέρι του Αγ. Πολυκάρπου, • Ο επιτάφιος της κεντίστρας Μαριώρας (1735), • Το ξυλόγλυπτο τέμπλο (1871-74). <p>2. <u>ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ</u> (ανακαίνιση 1744 – επέκταση 1880), με εκπληκτικής τέχνης ξυλόγλυπτο τέμπλο (1748) του τεχνίτη Αθανάσιου (Δαμιανού), με εικόνες της ίδιας περιόδου. Ξεχωριστό τεχνούργημα & η οροφή σε σχήμα ρόμβου με φατνώματα.</p>			
ΚΡΥΟΝΕΡΙΑ	ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΜΟΝΗΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ & ΜΕΤΟΧΙ (1818)	«ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ» ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΥΟΝΕΡΙΤΩΝ: Φιλοξενεί Ιστορική & Λαογραφική Συλλογή.		<p>ΧΛΩΡΙΔΑ: 9 είδη άγριας ορχιδέας, 1 σπάνιο είδος τουλίπας, 3 είδη από τη μεγάλη ποικιλία μανιταριών, ανιχνεύονται για πρώτη φορά στην Ευρώπη.</p> <p>ΠΑΝΙΔΑ: Μεγάλη ποικιλία πανίδας, μεταξύ των ειδών ένα σπάνιο είδος δρυκολάπτη.</p> <p>ΟΜΑΛΙΑ: οροπέδιο με εξαιρετική θέα.</p>
ΕΛΑΤΟΒΡΥΣΗ		ΙΣΤΟΡΙΚΟ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ		
ΚΥΔΩΝΙΑ	ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙ ΑΓ. ΓΙΑΝΝΗ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ (ήταν κατά τα βυζαντινά χρόνια μονή). Φιλοξενεί το τέμπλο του παλαιού ναού του Αγ. Νικολάου Κυδωνέας, με εξαιρετικές αγιογραφίες.			
ΛΕΥΚΑ		ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ		ΠΕΤΡΙΝΟ ΜΝΗΜΕΙΟ (ΝΑΪΦ) ΓΙΑ ΤΟΝ

		ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ & ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ (υπολείπεται).		ΑΓΝΩΣΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ
ΜΑΝΔΡΗΝΗ	ΝΑΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (1815)			

2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΛΑΤΑΝΟΥ

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ	ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ - ΜΟΥΣΕΙΑ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΣΗΜΕΙΑ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΠΛΑΤΑΝΟΣ	ΕΝΟΡ. ΝΑΟΣ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ (1846): Βασιλική με 2 ενσωματωμένα καμπαναριά & εξαιρετικά λιθανάγλυφα στο περι-θύρωμα της νότιας εισόδου του ναού. Με πολλές εικόνες & κειμήλια σημαντικής αξίας.	<ul style="list-style-type: none"> • ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ (φωτογραφικό υλικό και συλλογή εγγράφων & βιβλίων). • ΙΣΤΟΡΙΚΟ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ (σημαντική συλλογή ιστορικών & λαογραφικών στοιχείων). 	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΥΡΙΩΣ ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΟΣ.	
ΚΑΤΩ ΠΛΑΤΑΝΟΣ	ΕΝΟΡ. ΝΑΟΣ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ (1880)			
ΑΧΛΑΔΟΚΑΣΤΡΟ (ΑΡΤΟΤΙΒΑ)		ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ: Στεγάζεται στο κτίριο του Δημοτικού Σχολείου.	<p>«ΚΑΜΑΡΑ» ΑΡΤΟΤΙΒΑΣ: Μονότοξο πέτρινο γεφύρι, στη συμβολή των ποταμών Εύηνου-Κότσαλου. Είναι το παλαιότερο γεφύρι που σώζεται στην Αιτωλοακαρνανία (πιθανόν της περιόδου της ενετοκρατίας). Χαρακτηρίστηκε πρόσφατα ιστορικό διατηρητέο μνημείο.</p> <p>ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ (1880) Με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον.</p>	
ΠΕΡΙΣΤΑ	ΠΑΛΑΙΟΣ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ:		• ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΠΥΡΓΟΣ (ΒΙΓΛΑ), στην	

	το ξυλόγλυπτο τέμπλο του κατασκευάστηκε το 1748 από τον Αθανάσιο (Δαμιανό).		περιοχή του Άη Λιά. <ul style="list-style-type: none"> • ΚΡΕΜΑΣΤΗ ΞΥΛΙΝΗ & ΣΥΡΜΑΤΙΝΗ ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΕΥΗΝΟΥ (ένωνε την Περίστα με τον Πλάτανο). • ΚΑΡΕΛΙ στον Εύηνο. 	
ΧΟΜΟΡΗ	<u>ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΑΒΑΔΙΩΤΙΣΣΑΣ</u> – Διατηρητέο μνημείο από το 1938. Εικόνα τέμπλου με χρονολογία 1725. Διασώζονται: Το Καθολικό (1831) & το Ηγουμενείο (1815). ΕΝΟΡ. ΝΑΟΣ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ (1883).			
ΚΑΣΤΑΝΙΑ			ΠΟΛΛΑ ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΗ ΒΡΥΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> • ΧΑΝΙ ΛΙΟΛΙΟΥ: λειτουργεί μέχρι σήμερα. • ΧΑΝΙ ΚΩΛΕΤΤΑ
ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	<u>ΕΝΟΡ.ΝΑΟΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:</u> τρίκλιτη βασιλική με ξυλόγλυπτο τέμπλο (1829) & 2 ρώσικες εικόνες (1875)			ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΘΕΑ ΕΥΗΝΟΛΙΜΝΗΣ
ΠΕΡΔΙΚΟΒΡΥΣΗ	<u>ΕΝΟΡ. ΝΑΟΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (1866):</u> Ενδιαφέρον ξυλόγλυπτο τέμπλο (1749), με πολλές ομοιότητες με αυτό του ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Αμπελακιώτισσας. Προφανώς προήλθε από προγενέστερο ναό.			
ΝΕΟΧΩΡΙ	<u>ΕΝΟΡ. ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ:</u> 1853: Η τελευταία ανακαίνιση του ναού: τοποθετήθηκε το ξυλόγλυπτο τέμπλο (από καρυδιά), ο άμβωνας και 4 τοιχογραφίες των 4 Ευαγγελιστών. 1896: Ανέγερση του πετρόκτιστου καμπαναριού.	<ul style="list-style-type: none"> • ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ & • ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ στο κτίριο του Δημ. Σχολείου 	<ul style="list-style-type: none"> • ΚΤΙΡΙΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ: πετρόκτιστο, κατασκευασμένο μετά το 1830. • ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ ΤΟΥ ΦΟΥΡΛΑ (βρίσκεται 800μ. από την πλατεία) 	
ΑΡΑΧΟΒΑ	<u>ΕΝΟΡ. ΝΑΟΣ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ</u> (πριν το 1850). <u>ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΟΥΛΑ (ΚΟΙΜΗΣΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ)</u> Ευρήματα παραπέμπουν ότι προϋπήρξε	ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ: στεγάζεται στο κτίριο του Δημ. Σχολείου.	ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΟΣ ΜΥΛΟΣ (οικισμός ΚΡΑΝΟΥΛΑ) Εξακολουθεί να λειτουργεί, εξυπηρετώντας περιστασιακά τους	

	ειδωλολατρικός ναός, που μετατράπηκε σε χριστιανικό.		κατοίκους της περιοχής.	
ΚΛΕΠΑ			<ul style="list-style-type: none"> • ΜΟΝΟΤΟΞΟ ΠΕΤΡΙΝΟ ΓΕΦΥΡΙ στα «ΣΤΕΝΑ», στον Εύηνο: Ενώνει την Κλεπά με τα χωριά της απέναντι όχθης: Κρυονέρια, Ελατόβρυση κλπ. • ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ στο ΜΕΓΑ ΡΕΜΑ. Εξακουθεί να λειτουργεί μέχρι σήμερα. 	
ΔΕΝΡΟΧΩΡΙ (ΤΕΡΝΟΒΑ)			ΜΟΝΟΘΕΣΙΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ (1909): Σήμερα λειτουργεί ως ξενώνας.	

3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΥΛΗΝΗΣ

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ	ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ - ΜΟΥΣΕΙΑ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΣΗΜΕΙΑ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΣ		ΚΟΥΛΙΑ ή ΠΥΡΓΟΣ ΚΑΝΑΒΟΥ (ανακηρύχθηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο το 1996)	<ul style="list-style-type: none"> • 4 ΝΕΡΟΜΥΛΟΙ (1996: ανακηνρ. διατηρητέα μνημεία) • 1 ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ – θέση Ανεμάκι. 	ΠΗΓΗ ΠΟΡΙΑΡΗ (ανακαινισμένη)
ΑΝΘΟΦΥΤΟ	ΕΝΟΡ. ΝΑΟΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (1829) – ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ: 1844.		ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΟ ΓΕΦΥΡΙ (1906-7): στη θέση «Γριάς Ρέμα» ή Τρανόρεμα ή Γρανιτσιώτης (παραπ. Μόρνου).	
ΣΤΥΛΙΑ	ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ (ανακαίν. 1864)			<ul style="list-style-type: none"> • ΑΥΧΕΝΑΣ ΡΟΥΠΑΚΙΑ: εξαιρετικό βελανιδοδάσος. Κάθε χρόνο (αρχές Ιουλίου) γιορτή «Πυληνίων Ποιμενικός Βίος». • ΧΑΝΙ ΜΠΡΙΝΙ: βρίσκεται στην άκρη

				του βελανιδοδάσους. Σήμερα λειτουργεί ως καφενείο.
ΣΙΜΟΥ	ΝΑΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ανακηρυγμένο διατηρητέο μνημείο): τρίκλιτη βασιλική & χαρακτηριστικό καμπαναριό (ηπειρώτικου αρχιτεκτονικού ύφους)		<ul style="list-style-type: none"> • ΠΟΛΛΑ ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ (υπήρξε μαστοροχώρι) • ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (1900) – ανακην. διατηρητέο μνημείο • ΜΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗ ΜΠΟΥΛΕ (ανακαιν.) • ΚΡΗΝΗ «ΛΙΟΝΤΑΡΑΚΙ» • «ΤΡΑΝΗ ΒΡΥΣΗ» - Πετρόκτιση, με μικρό γεφυράκι, στην είσοδο του χωριού. • ΠΕΤΡΙΝΟ ΓΕΦΥΡΙ ΠΟΡΙΑΡΗ 	
ΔΟΡΒΙΤΣΑ	ΕΙΚΟΝΙΣΜΑ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ: στην αριστερή όχθη του Κότσαλου, στην είσοδο του πετρόκτιστου γεφυριού (αναφορά σε αυτό από τον Καρκαβίτσα το 1890).	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΟΡΒΙΤΣΩΤΩΝ: φιλοξενεί ιστορική και λαογραφική συλλογή.	ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ: λειτουργεί ως ξενώνας ΠΕΤΡΙΝΟ ΓΕΦΥΡΙ (≈1700): στο στενό της Πογωνιάς (ποταμός Κότσαλος).	
ΣΤΡΑΝΩΜΑ			<ul style="list-style-type: none"> • «ΚΑΡΕΛΙ»: συρμάτινη γέφυρα στον Εύηνο (1965), σε αντικατάσταση του παλιού καρελιού. • ΣΥΡΜΑΤΟΓΕΦΥΡΑ ΚΟΤΣΑΛΟΥ: ενώνει τις περιοχές Πυλήνης & Πλατάνου. • «ΜΥΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ»: νερόμυλος με μαντάνια & νεροτριβή, στην περιοχή των Λουτρών Στάχτης. Λειτουργούσε μέχρι το 1950. Πρόσφατα ανακαινίστηκε. 	ΛΟΥΤΡΑ ΣΤΑΧΤΗΣ: Ιαματικά λουτρά, γνωστά από την αρχαιότητα. Βρίσκονται στην κοιλάδα & κοντά στο φαράγγι του Πόριαρη, ακριβώς πριν την ένωσή του με τον Εύηνο (μεταξύ Κάτω Κάμπου & Πόρου).

ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΟΡΕΙΝΗ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑ

1. ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ

Από την Αποδοτία διέρχεται το διεθνές μονοπάτι E4.

Επίσης υπάρχουν τέσσερα χαρτογραφημένα μονοπάτια, καθώς και πολλά δασικά, που είτε συνδέουν μεταξύ τους χωριά, είτε ενδείκνυνται για εξερεύνηση του δάσους, είτε οδηγούν σε σημεία θέασης.

2. ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ

Υπάρχουν πολλές εναλλακτικές προτάσεις για όσους ασχολούνται ή θέλουν να ασχοληθούν με την ορειβασία.

3. ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΒΟΥΝΟΥ (MOUNTAIN BIKE)

Το φυσικό περιβάλλον και το ανάγλυφο της περιοχής καθιστούν την περιοχή ιδανική για τους ασχολούμενους ή με όσους ενδιαφέρονται να δοκιμάσουν το ποδήλατο βουνού.

4. ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΓΙΑ 4Χ4

Για όσους ασχολούνται έχουν επιλέξει το αυτοκίνητο ως μέσον γνωριμίας με τον τόπο, η περιοχή είναι ιδανική για αυτού του είδους τις περιηγήσεις, προσφέροντας πληθώρα διαδρομών.

¹ Όλες οι πληροφορίες προήλθαν από την έκδοση της ΑΙΤΩΛΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ Α.Ε. Ο.Τ.Α, με τίτλο: *Τουριστικός Οδηγός*, σε κείμενα Χαραλαμπίδου Χαράλαμπος και επιμέλεια έκδοσης: Κώστα Καραγιάννη & Χρήστου Φαλλιέρου. Το έντυπο χρηματοδοτήθηκε από Ευρωπαϊκή Ένωση – Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων & Ε.Π.Κ.Π. LEADER+.